

Brussel, **XXX**
[...](2021) **XXX** draft

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE

Richtsnoeren voor staatssteun in de visserij- en aquacultuursector

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE

Richtsnoeren voor staatssteun in de visserij- en aquacultuursector

INHOUDSOPGAVE

DEEL I	3
GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN	3
Hoofdstuk 1	3
1. Inleiding	3
Hoofdstuk 2	6
2. Werkingssfeer, aanmeldingsverplichting en definities	6
2.1. Werkingssfeer van deze richtsnoeren en effecten van het EFMZVA	6
2.1.1. Werkingssfeer	6
2.1.2. Steun voor andere maatregelen	7
2.1.3 De effecten van Verordening (EU) 2021/1139	8
2.2. Horizontale en andere steuninstrumenten die van toepassing zijn op de visserij- en aquacultuursector	9
2.3. Steun voor categorieën van maatregelen die vallen onder verordeningen inzake groepsvrijstellingen	10
2.4. Aanmeldingsverplichting	10
2.5. Definities	11
Hoofdstuk 3	13
3. Gemeenschappelijke beoordelingsbeginselen	13
3.1. Eerste voorwaarde: de steun vergemakkelijkt de ontwikkeling van een economische activiteit	15
3.1.1. Ondersteunde economische activiteit	15
3.1.2. Stimulerend effect	15
<i>Bijkomende voorwaarden voor individueel aan te melden investeringssteun</i>	17
3.1.3. Geen inbreuk op de relevante bepalingen en algemene beginselen van het Unierecht..	18
3.2. Tweede voorwaarde: de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt, worden door de steun niet zodanig veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad	19
3.2.1. Noodzaak van overheidsmaatregelen	19
3.2.2. Geschiktheid van de steun	20
<i>Geschiktheid ten opzichte van andere vormen van steun</i>	20

3.2.3. Evenredigheid van de steun.....	21
<i>Maximale steunintensiteiten en maximale steunbedragen</i>	<i>21</i>
<i>Aanvullende voorwaarden voor individueel aan te melden investeringssteun en investeringssteun voor grote ondernemingen in het kader van aangemelde regelingen</i>	<i>22</i>
<i>Cumulering van steun.....</i>	<i>23</i>
3.2.4. Transparantie	24
3.2.5. Ongewenste negatieve effecten op mededinging en handelsverkeer	25
<i>Regelingen voor investeringssteun voor de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten</i>	<i>26</i>
<i>Individueel aan te melden investeringssteun voor de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten</i>	<i>27</i>
3.2.6. Afweging van de positieve en negatieve effecten van de steun (afwegingstoets)	28
DEEL II	30
STEUNCATEGORIEËN	30
Hoofdstuk 1	30
STEUN VOOR RISICO- EN CRISISBEHEER	30
1.1. Steun voor het herstel van schade als gevolg van natuurrampen of buitengewone gebeurtenissen	30
1.2. Steun voor het herstel van schade als gevolg van ongunstige weers- en klimaatomstandigheden.....	32
1.3. Steun voor de kosten van preventie, bestrijding en uitroeiing van dierziekten in de aquacultuur en van voor de Unie of voor een lidstaat zorgwekkende invasieve uitheemse soorten.....	35
Hoofdstuk 2	38
STEUN IN ULTRAPERIFERE GEBIEDEN	38
2.1. Exploitatiesteun in ultraperifere gebieden	38
2.2. Steun voor de vernieuwing van de vissersvloot in ultraperifere gebieden.....	39
DEEL III.....	41
PROCEDURELE AANGELEGENHEDEN.....	41
1. Maximale looptijd van de steunregelingen en evaluatie	41
2. Toepassing van de richtsnoeren	42
3. Voorstellen voor dienstige maatregelen.....	42
4. Verslaglegging en monitoring.....	42
5. Herziening	43

DEEL I

GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN

Hoofdstuk 1

1. INLEIDING

- (1) In artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (“VWEU”) is het volgende bepaald: “Behoudens de afwijkingen waarin de Verdragen voorzien, zijn steunmaatregelen van de staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de interne markt, voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt.” Hoewel in het VWEU is bepaald dat staatssteun in principe verboden is, is deze steun in sommige gevallen mogelijk verenigbaar met de interne markt op basis van artikel 107, leden 2 en 3, VWEU.
- (2) Overeenkomstig artikel 107, lid 2, punt b), VWEU zijn steunmaatregelen tot herstel van de schade veroorzaakt door natuurrampen of andere buitengewone gebeurtenissen, verenigbaar met de interne markt. Ten tweede kan de Commissie op grond van artikel 107, lid 3, punt c), VWEU steunmaatregelen als verenigbaar met de interne markt beschouwen als deze zijn bedoeld om de economische ontwikkeling van de visserij- en aquacultuursector te vergemakkelijken, mits de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt, daardoor niet zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad. Ten derde kunnen steunmaatregelen ter bevordering van de economische ontwikkeling van streken waarin de levensstandaard abnormaal laag is of waar een ernstig gebrek aan werkgelegenheid heerst en van de in artikel 349 VWEU bedoelde regio’s, rekening houdend met hun structurele, economische en sociale situatie, als verenigbaar met de interne markt worden beschouwd overeenkomstig artikel 107, lid 3, punt a), VWEU.
- (3) In deze richtsnoeren omschrijft de Commissie de voorwaarden en de criteria waaraan moet worden voldaan opdat steun voor de visserij- en aquacultuursector als verenigbaar met de interne markt wordt beschouwd. Met betrekking tot steun die krachtens artikel 107, lid 2, punt b), VWEU wordt toegekend, wordt in deze richtsnoeren uiteengezet volgens welke voorwaarden een maatregel in het kader waarvan steun wordt verleend tot herstel van schade die door een natuurramp of een buitengewone gebeurtenis is veroorzaakt, verenigbaar is met de interne markt. De Commissie legt voorts de criteria vast om de streken in kaart te brengen die voldoen aan de voorwaarden van artikel 107, lid 3, VWEU en die als verenigbaar met de interne markt kunnen worden beschouwd.
- (4) Staatssteun ter bevordering van de economische ontwikkeling van de visserij- en aquacultuursector is ingebed in het bredere kader van het gemeenschappelijk visserijbeleid zoals vastgelegd in Verordening (EU) nr. 1380/2013 van het Europees Parlement en de Raad¹ (“het GVB”). In het kader van dat beleid verleent

¹

Verordening (EU) nr. 1380/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 inzake het gemeenschappelijk visserijbeleid, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 1954/2003 en (EG) nr. 1224/2009 van de Raad en tot intrekking van Verordeningen (EG) nr. 2371/2002 en

de Unie financiële steun aan de visserij- en aquacultuursector uit hoofde van Verordening (EU) 2021/1139 van het Europees Parlement en de Raad², waarbij het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur is ingesteld (het “EFMZVA”). Of staatssteun (gedeeltelijk) uit de Uniebegroting of door een lidstaat zelf wordt bekostigd, verandert niets aan de sociale en de economische impact van die steun. Daarom is de Commissie van oordeel dat haar beleid inzake staatssteuntoezicht consistent en coherent moet zijn met de steunverlening op grond van het GVB via het EFMZVA. Bij de toepassing en interpretatie van de richtsnoeren houdt de Commissie rekening met de GVB-voorschriften en de voorschriften die van toepassing zijn op het EFMZVA. Het gebruik van staatssteun kan bijgevolg alleen maar worden gerechtvaardigd als het in overeenstemming is met de doelstellingen van het GVB.

- (5) Zoals is bepaald in artikel 2 van Verordening (EU) nr. 1380/2013, moet het GVB er met name voor zorgen dat de activiteiten in het kader van de visserij en de aquacultuur uit ecologisch oogpunt langdurig duurzaam zijn en worden beheerd op een manier die strookt met de doelstellingen om voordelen te realiseren op economisch en sociaal gebied en op het gebied van werkgelegenheid alsmede bij te dragen tot de beschikbaarheid van voedselvoorraden. Het GVB heeft specifiek tot doel: a) teruggooi geleidelijk en per geval uit te bannen, met gebruikmaking van het best beschikbare wetenschappelijke advies, door ongewenste vangsten zo veel mogelijk te voorkomen en te beperken en geleidelijk ervoor te zorgen dat vangsten worden aangeland; b) waar nodig optimaal gebruik te maken van ongewenste vangsten, zonder een markt te creëren voor ongewenste vangsten die kleiner zijn dan de minimuminstandhoudingsreferentiegrootte; c) de voorwaarden te creëren om de visserijsector en de verwerkende industrie, alsmede visserijgerelateerde activiteiten aan land, economisch levensvatbaar en concurrerend te maken; d) te voorzien in maatregelen om, in overeenstemming met artikel 2, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1380/2013, de vangstcapaciteit van de vloten en de vangstmogelijkheden op elkaar af te stemmen, met het oog op economisch levensvatbare vloten zonder overexploitatie van de biologische rijkdommen van de zee; e) de ontwikkeling van duurzame aquacultuur in de Unie te bevorderen, om bij te dragen tot de voedselvoorziening en de voedselzekerheid, alsmede tot de werkgelegenheid; f) bij te dragen tot een redelijke levensstandaard voor degenen die van visserijactiviteiten afhankelijk zijn, met aandacht voor de kustvisserij en de sociaaleconomische aspecten; g) bij te dragen tot een efficiënte en transparante interne markt voor visserij- en aquacultuurproducten en tot gelijke voorwaarden voor in de Unie afgezette visserij- en aquacultuurproducten; h) rekening te houden met de belangen van zowel consumenten als producenten; i) de kustvisserij te stimuleren, met inachtneming van sociaaleconomische aspecten; j) coherentie met de milieuwetgeving van de Unie te bewerkstelligen — met name de in artikel 1, lid 1, van Richtlijn 2008/56/EG van het Europees Parlement en de

(EG) nr. 639/2004 van de Raad en Besluit 2004/585/EG van de Raad (PB L 354 van 28.12.2013, blz. 22).

² Verordening (EU) 2021/1139 van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2021 tot oprichting van het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en tot wijziging van Verordening (EU) 2017/1004 (PB L 247 van 13.7.2021, blz. 1).

Raad³ bedoelde doelstelling om uiterlijk in 2020 een goede milieutoestand te bereiken — en met overige beleidsmaatregelen van de Unie. In het algemeen mag staatssteun, in overeenstemming met de GVB-doelstellingen, niet leiden tot een toename van de vangstcapaciteit van de vloten, overbevissing of een verlegging van de visserij-inspanning die een dergelijke overbevissing tot gevolg kan hebben.

- (6) Binnen de algemene architectuur van het EFMVZ omvat steun interventies die bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen van het GVB, zoals uiteengezet in artikel 2 van Verordening (EU) nr. 1380/2013. Hiertoe zijn in het EFMZVA vier prioriteiten vastgesteld, alsook specifieke doelstellingen die met een interventie moeten worden nagestreefd. Overeenkomstig artikel 3 van Verordening (EU) 2021/1139 worden met het EFMZVA onder meer de volgende prioriteiten nagestreefd: i) bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen (prioriteit 1); en ii) bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten en van verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie (prioriteit 2). Voor prioriteit 1 gelden de volgende specifieke doelstellingen: a) het versterken van economisch, sociaal en ecologisch duurzame visserijactiviteiten; b) het verbeteren van de energie-efficiëntie en het verminderen van de CO₂-uitstoot door vervanging of modernisering van de motoren van vissersvaartuigen; c) het bevorderen van aanpassing van de vangstcapaciteit aan de vangstmogelijkheden in geval van definitieve stopzetting van visserijactiviteiten en het bijdragen tot een billijke levensstandaard in geval van tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten; d) het bevorderen van efficiënte controle en handhaving in de visserij, waaronder de bestrijding van de illegale, ongemelde en ongereguleerde (IOO-) visserij, en het bevorderen van betrouwbare gegevens voor besluitvorming met kennis van zaken; e) het bevorderen van een gelijk speelveld voor visserij- en aquacultuurproducten uit de ultraperifere gebieden, en f) het bijdragen tot de bescherming en het herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen. Voor prioriteit 2 gelden de volgende specifieke doelstellingen: a) bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, met name versterking van het concurrentievermogen van de aquacultuurproductie, waarbij wordt toegezien op de ecologische duurzaamheid van de activiteiten op lange termijn; en b) bevordering van de afzet, de kwaliteit en de toegevoegde waarde van visserij- en aquacultuurproducten en de verwerking van die producten.
- (7) In 2019 heeft de Commissie een evaluatie uitgevoerd van de richtsnoeren voor het onderzoek van staatssteun in de visserij- en aquacultuursector⁴, waaruit over het algemeen bleek dat de staatssteunregels voor de visserij- en aquacultuursector doeltreffend zijn, het risico op verstoringen van de mededinging en van het handelsverkeer tot een minimum beperken, de transparantie, samenhang en rechtszekerheid doen toenemen, en bijdragen tot de verwezenlijking van de GVB-doelstellingen⁵. Voor de ontwikkeling van de economische activiteiten in de visserij- en aquacultuursector moeten er echter een aantal gerichte aanpassingen worden doorgevoerd om de staatssteunregels voor deze sector af te stemmen op het EFMZVA en op de horizontale voorschriften inzake staatssteuntoezicht, mede rekening houdend met de hieraan gerelateerde beleidsmaatregelen uit hoofde van

³ Richtlijn 2008/56/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het beleid ten aanzien van het mariene milieu (Kaderrichtlijn mariene strategie) (PB L 164 van 25.6.2008, blz. 19).

⁴ PB C 217 van 2.7.2015, blz. 1.

⁵ [Verwijzing naar SWD].

de Europese Green Deal⁶ in het kader van de afwegingstoets (deel I, afdeling 3.2.6).

Hoofdstuk 2

2. WERKINGSSFEER, AANMELDINGSVERPLICHTING EN DEFINITIES

2.1. Werkingssfeer van deze richtsnoeren en effecten van het EFMZVA

2.1.1. Werkingssfeer

- (8) In deze richtsnoeren worden de beginselen uiteengezet die de Commissie zal toepassen bij de beoordeling of steun voor de visserij- en aquacultuursector op grond van artikel 107, lid 2 of lid 3, VWEU als verenigbaar met de interne markt kan worden beschouwd.
- (9) Deze richtsnoeren zijn van toepassing op alle steun die aan de visserij- en aquacultuursector wordt toegekend, met inbegrip van de onderdelen van regionale steun die betrekking hebben op de visserij- en aquacultuursector. Tevens zijn zij van toepassing op alle andere steun die aan de visserij- en aquacultuursector wordt toegekend in het kader van de fondsen van de Unie.
- (10) Deze richtsnoeren zijn van toepassing op alle ondernemingen. Grote ondernemingen worden doorgaans minder door marktfalen getroffen dan kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's). Bovendien is de kans groter dat grote ondernemingen in de visserij- en aquacultuursector belangrijke marktspelers zijn, waardoor steun die aan grote ondernemingen wordt verleend, in specifieke gevallen kan leiden tot een grondige verstoring van de mededinging en het handelsverkeer op de interne markt. Aangezien steun aan grote ondernemingen in de visserij- en aquacultuursector de mededinging kan verstoren, zijn de staatssteunregels voor grote ondernemingen die in deze richtsnoeren worden vastgesteld, met de algemene staatssteunregels geharmoniseerd en gelden voor die staatssteunregels de in deel I, hoofdstuk 3, van deze richtsnoeren vastgestelde gemeenschappelijke beoordelingsbeginselen.
- (11) Ondernemingen in moeilijkheden zijn uitgesloten van de werkingssfeer van deze richtsnoeren, tenzij een in dit punt genoemde uitzondering van toepassing is. De Commissie is van mening dat een onderneming in financiële moeilijkheden, aangezien haar bestaan zelf in het gedrang is, niet kan worden beschouwd als een passend instrument om tot de verwezenlijking van andere beleidsdoelstellingen van de overheid bij te dragen zolang niet vaststaat dat die onderneming zal overleven. Daarom zal steun waarvan de begunstigde als onderneming in financiële moeilijkheden in de zin van punt (30), q, van deze richtsnoeren wordt beschouwd, worden beoordeeld overeenkomstig de richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun aan niet-financiële ondernemingen in moeilijkheden⁷. Het beginsel van het niet verlenen van staatssteun aan ondernemingen in financiële moeilijkheden geldt echter niet voor compenserende steun voor schade als gevolg

⁷ PB C 249 van 31.7.2014, blz. 1.

van natuurrampen en buitengewone gebeurtenissen als bedoeld in deel II, hoofdstuk 1, afdeling 1.1, van deze richtsnoeren, die verenigbaar is met de interne markt krachtens artikel 107, lid 2, punt b), VWEU. Als de financiële moeilijkheden van een onderneming die in de visserij- en aquacultuursector actief is, zijn veroorzaakt door een risicogebeurtenis als bedoeld in deel II, hoofdstuk 1, afdeling 1.2 of 1.3, van deze richtsnoeren, of door beschermde dieren als bedoeld in artikel 46 van Verordening (EU) XX van de Commissie [nieuwe groepsvrijstellingsverordening voor de visserij]⁸, is het nog steeds mogelijk steun te verlenen overeenkomstig deze richtsnoeren en deze aan te merken als verenigbaar met de interne markt krachtens artikel 107, lid 3, punt c), VWEU. Met het oog op de noodsituatie en de bescherming van de volksgezondheid mag geen rekening worden gehouden met de economische situatie van een onderneming voor wat betreft de in deel II, hoofdstuk 1, afdeling 1.3, van deze richtsnoeren bedoelde steun voor de kosten van preventie, bestrijding en uitroeiing van dierziekten in de aquacultuur.

- (12) Bij het beoordelen van steun voor een onderneming ten aanzien waarvan een bevel tot terugvordering uitstaat ingevolge een eerder besluit van de Commissie waarin steun als onrechtmatig en onverenigbaar met de interne markt is aangemerkt, houdt de Commissie rekening met het bedrag aan steun dat nog moet worden teruggevorderd⁹. Dit geldt niet voor steun voor het herstel van schade als gevolg van natuurrampen en buitengewone gebeurtenissen als bedoeld in artikel 107, lid 2, punt b), VWEU (deel II, hoofdstuk 1, afdeling 1.1, van deze richtsnoeren).

2.1.2. Steun voor andere maatregelen

- (13) Andere steun dan bedoeld in deel II, hoofdstukken 1 en 2, en deel I, hoofdstuk 2, afdelingen 2.2 en 2.3, van deze richtsnoeren, is in beginsel niet verenigbaar met de interne markt. Indien een lidstaat desalniettemin voornemens is dergelijke steun te verstrekken of deze daadwerkelijk verstrekt, zal de Commissie de steun rechtstreeks per geval beoordelen op basis van artikel 107, lid 3, van het Verdrag, en daarbij rekening houden met de voorschriften die zijn vastgesteld in de artikelen 107, 108 en 109 van het Verdrag, en, naar analogie, deze richtsnoeren. De lidstaten moeten duidelijk aantonen dat de steun in overeenstemming is met de beginselen van deel I, hoofdstuk 3, van deze richtsnoeren. De Commissie zal dergelijke steun slechts goedkeuren als de positieve bijdrage ervan tot de ontwikkeling van de sector duidelijk groter is dan het gevaar dat de mededinging op de interne markt wordt verstoord en het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig wordt beïnvloed.

⁸ Verordening .../... van de Commissie waarbij bepaalde categorieën steun voor ondernemingen die actief zijn in de productie, de verwerking en de afzet van visserij- en aquacultuurproducten, op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard [PB-verwijzing].

⁹ Zie in dit verband de gevoegde zaken T-244/93 en T-486/93, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH/Commissie, ECLI:EU:T:1995:160.

2.1.3 De effecten van Verordening (EU) 2021/1139

- (14) In artikel 42 VWEU is bepaald dat het hoofdstuk van het VWEU inzake de regels betreffende de mededinging, waaronder ook de regels inzake staatssteun vallen, slechts in zoverre van toepassing is op de voortbrenging van en de handel in landbouwproducten, waaronder ook producten van de visserij- en aquacultuursector vallen, als door het Europees Parlement en de Raad wordt bepaald.
- (15) In artikel 10, lid 1, van Verordening (EU) 2021/1139 is bepaald dat de artikelen 107, 108 en 109 VWEU van toepassing zijn op steun van de lidstaten aan ondernemingen in de visserij- en aquacultuursector. Artikel 10, lid 2, van Verordening (EU) 2021/1139 voorziet echter in een uitzondering op die algemene regel in de zin dat de artikelen 107, 108 en 109 VWEU niet van toepassing zijn op betalingen van de lidstaten op grond van Verordening (EU) 2021/1139 en binnen de werkingssfeer van artikel 42 VWEU. Krachtens artikel 10, lid 3, van Verordening (EU) 2021/1139 zijn de artikelen 107, 108 en 109 VWEU van toepassing indien nationale bepalingen voorzien in overheidsfinanciering in de visserij- en aquacultuursector die verder reikt dan de bepalingen van die verordening. In dat geval zijn de staatssteunregels (de artikelen 107, 108 en 109 VWEU) van toepassing op de overheidsfinanciering als één geheel. De staatssteunregels zijn derhalve van toepassing a) in het kader van de EFMZVA-verordening op i) overheidsfinanciering die verder reikt dan de bepalingen van Verordening (EU) 2021/1139, en ii) betalingen op grond van Verordening (EU) 2021/1139 die buiten de visserij- en aquacultuursector in de zin van artikel 42 VWEU vallen; en b) op nationale betalingen die buiten Verordening (EU) 2021/1139 vallen.
- (16) Het EFMZVA is eenvoudig van structuur, zonder vooraf vastgelegde maatregelen of nadere subsidiabiliteitsregels op Unieniveau. In plaats hiervan zijn voor elke prioriteit brede specifieke doelstellingen beschreven. De lidstaten moeten in hun programma's derhalve de meest geschikte manieren aangeven om de prioriteiten van het EFMZVA te realiseren. Voor veel van de maatregelen die de lidstaten in die programma's in gedeeld beheer aangeven, kan steun worden verleend volgens de regels van Verordening (EU) 2021/1139 en van Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad¹⁰.
- (17) Sommige betalingen die de lidstaten op grond van Verordening (EU) 2021/1139 verrichten, vormen mogelijk geen betalingen aan de visserij- en aquacultuursector en vallen buiten de werkingssfeer van artikel 42 VWEU. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn voor bepaalde betalingen met betrekking tot concrete acties uit hoofde van de artikelen 14, 23, 25, 29, 30, 31, 32, 33 en 34 van Verordening (EU) 2021/1139.
- (18) De in het VWEU vervatte staatssteunregels zijn van toepassing op in het kader van Verordening (EU) 2021/1139 verrichte betalingen die buiten de visserij- en

¹⁰ Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 159).

aquacultuursector vallen. Wanneer deze betalingen staatssteun vormen, moeten zij op grond van de ter zake relevante staatssteuninstrumenten worden beoordeeld.

- (19) Deze richtsnoeren zijn niet van toepassing op steun die wordt toegekend als aanvullende financiering voor de uitvoering van de in de artikelen 24, 35, 36 en 37 van Verordening (EU) 2021/1139 bedoelde compensatie. Indien lidstaten aanvullende financiering verstrekken ter compensatie van de extra kosten voor marktdeelnemers voor het vissen, het kweken, de verwerking en de afzet van bepaalde visserij- en aquacultuurproducten uit de ultraperifere gebieden, zoals bedoeld in artikel 24 van Verordening (EU) 2021/1139, moeten de lidstaten deze staatssteun aanmelden bij de Commissie, die deze uit hoofde van Verordening (EU) 2021/1139 kan goedkeuren als onderdeel van die compensatie. Dergelijke staatssteun wordt beschouwd als aangemeld in de zin van artikel 108, lid 3, eerste volzin, VWEU.

2.2. Horizontale en andere steuninstrumenten die van toepassing zijn op de visserij- en aquacultuursector

- (20) Steun die tot de werkingssfeer van bepaalde horizontale richtsnoeren of andere door de Commissie vastgestelde instrumenten behoort, wordt door de Commissie beoordeeld op basis van de beginselen van deel I, hoofdstuk 3, van de onderhavige richtsnoeren en de ter zake relevante afdelingen van die horizontale en andere staatssteuninstrumenten.
- (21) Die horizontale richtsnoeren en andere instrumenten omvatten onder meer de criteria voor de beoordeling van de verenigbaarheid van individueel aan te melden staatssteun ten behoeve van opleiding¹¹, de richtsnoeren inzake staatssteun ter bevordering van risicofinancieringsinvesteringen¹², de kaderregeling betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie¹³, de richtsnoeren inzake staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie 2014-2020¹⁴, de richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun aan niet-financiële ondernemingen in moeilijkheden¹⁵, en de criteria voor de beoordeling van de verenigbaarheid van individueel aan te melden staatssteun voor de indienstneming van kwetsbare en gehandicapte werknemers¹⁶.
- (22) De richtsnoeren inzake regionale steunmaatregelen voor 2022-2027¹⁷ zijn niet van toepassing op de visserij- en aquacultuursector, behalve wanneer de staatssteun in die sectoren wordt verstrekt als onderdeel van een horizontale regionale regeling voor exploitatiesteun.

¹¹ Mededeling van de Commissie — Criteria voor de beoordeling van de verenigbaarheid van individueel aan te melden staatssteun ten behoeve van opleiding (PB C 188 van 11.8.2009, blz. 1).

¹² Mededeling van de Commissie — Richtsnoeren inzake staatssteun ter bevordering van risicofinancieringsinvesteringen (PB C 19 van 22.1.2014, blz. 4).

¹³ Mededeling van de Commissie — Kaderregeling betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie (PB C 198 van 27.6.2014, blz. 1).

¹⁴ PB C 200 van 28.6.2014, blz. 1.

¹⁵ Mededeling van de Commissie — Richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun aan niet-financiële ondernemingen in moeilijkheden (PB C 249 van 31.7.2014, blz. 1).

¹⁶ Mededeling van de Commissie — Criteria voor de beoordeling van de verenigbaarheid van individueel aan te melden staatssteun voor de indienstneming van kwetsbare en gehandicapte werknemers (PB C 188 van 11.8.2009, blz. 6).

¹⁷ Mededeling van de Commissie — Richtsnoeren inzake regionale steunmaatregelen (PB C 153 van 29.4.2021, blz. 1).

2.3. Steun voor categorieën van maatregelen die vallen onder verordeningen inzake groepsvrijstellingen

- (23) Wanneer steun voor kmo's of grote ondernemingen vergelijkbaar is met steun behorende tot een categorie steun die als verenigbaar met de interne markt kan worden beschouwd in het kader van een van de in punt (27), a, vermelde verordeningen inzake groepsvrijstellingen, zal de Commissie die steun beoordelen, rekening houdend met de gemeenschappelijke beoordelingsbeginselen van deel I, hoofdstuk 3, met de onderhavige afdeling, alsook met de criteria voor elke steuncategorie als vermeld in die verordeningen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij steun ter vergoeding van door beschermde dieren aangerichte schade als vermeld in artikel 46 van Verordening (EU) [nieuwe groepsvrijstellingsverordening voor de visserij].
- (24) De volgende specifieke voorwaarden zijn van toepassing op punt (23):
- (a) steun die vergelijkbaar is met steun behorende tot de categorie steun voor het herstel van schade als gevolg van natuurrampen als vermeld in artikel 44 van Verordening (EU) [nieuwe groepsvrijstellingsverordening voor de visserij], is verenigbaar met het VWEU indien deze steun voldoet aan de specifieke voorwaarden van deel II, hoofdstuk 1, afdeling 1.1, van deze richtsnoeren;
 - (b) steun die vergelijkbaar is met steun behorende tot de categorie steun voor het herstel van schade als gevolg van ongunstige weersomstandigheden als vermeld in artikel 45 van Verordening (EU) [nieuwe groepsvrijstellingsverordening voor de visserij], is verenigbaar met het VWEU indien deze steun voldoet aan de specifieke voorwaarden van deel II, hoofdstuk 1, afdeling 1.2, van deze richtsnoeren.

2.4. Aanmeldingsverplichting

- (25) Deze richtsnoeren zijn van toepassing op zowel steunregelingen als individuele steun.
- (26) De Commissie herinnert de lidstaten aan hun verplichting om elk voornemen om nieuwe steun toe te kennen, aan te melden krachtens artikel 108, lid 3, VWEU en artikel 2 van Verordening (EU) 2015/1589 van de Raad¹⁸.
- (27) De Commissie herinnert de lidstaten voorts aan de gevallen waarin zij steun niet bij de Commissie hoeven aan te melden:
- (a) steun die in overeenstemming is met een van de verordeningen inzake groepsvrijstellingen die op grond van artikel 1 van Verordening (EU) 2015/1588 van de Raad¹⁹ zijn vastgesteld en die van toepassing zijn op de visserij- en aquacultuursector, meer bepaald:
 - (i) steun die in overeenstemming is met Verordening (EU) [nieuwe groepsvrijstellingsverordening voor de visserij] waarbij bepaalde categorieën steun voor ondernemingen die actief zijn in de productie,

¹⁸ Verordening (EU) 2015/1589 van de Raad van 13 juli 2015 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (PB L 248 van 24.9.2015, blz. 9).

¹⁹ Verordening (EU) 2015/1588 van de Raad van 13 juli 2015 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op bepaalde soorten horizontale steunmaatregelen (PB L 248 van 24.9.2015, blz. 1).

de verwerking en de afzet van visserij- en aquacultuurproducten, op grond van de artikelen 107 en 108 VWEU met de interne markt verenigbaar worden verklaard; en

- (ii) opleidingssteun, steun om kmo's toegang tot financiering te geven, steun voor onderzoek en ontwikkeling, innovatiesteun voor kmo's en steun voor kwetsbare werknemers en werknemers met een handicap, [steun in de vorm van belastingverlagingen krachtens Richtlijn 2003/96/EG], regionale investeringssteun in ultraperifere gebieden, regelingen inzake regionale exploitatiesteun, steun voor operationele groepsprojecten in het kader van het Europees innovatiepartnerschappen (EIP) voor de productiviteit en duurzaamheid in de landbouw, steun voor vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling, steun voor projecten voor Europese territoriale samenwerking en steun vervat in door het InvestEU-fonds ondersteunde financiële producten, met uitzondering van de in artikel 1, lid 1, van Verordening (EU) nr. 717/2014 van de Commissie²⁰ genoemde concrete acties, in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie²¹;
 - (b) de-minimissteun die in overeenstemming is met Verordening (EU) nr. 717/2014.
- (28) De lidstaten worden eraan herinnerd dat het financieringssysteem, bijvoorbeeld een systeem op basis van parafiscale heffingen, integraal deel uitmaakt van de steun (zie zaak T-275/11, de punten 41 tot en met 44)²².
- (29) Steunregelingen die worden gefinancierd door middel van speciale, met name parafiscale heffingen, op bepaalde visserij- of aquacultuurproducten, ongeacht de oorsprong daarvan, worden door de Commissie beoordeeld op basis van de beginselen van deel I, hoofdstuk 3, en de voorwaarden van de toepasselijke afdeling van deze richtsnoeren. Alleen steun die binnenlandse en ingevoerde producten in gelijke mate ten goede komt, mag als verenigbaar met de interne markt worden aangemerkt.

2.5. Definities

- (30) Voor de toepassing van deze richtsnoeren wordt verstaan onder:
- (a) “steun”: elke maatregel die aan alle in artikel 107, lid 1, VWEU vervatte criteria voldoet;

²⁰ Verordening (EU) nr. 717/2014 van de Commissie van 27 juni 2014 inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun in de visserij- en aquacultuursector (PB L 190 van 28.6.2014, blz. 45).

²¹ Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard (PB L 187 van 26.6.2014, blz. 1).

²² Zaak T-275/11, *Télévision française 1 (TF1)/Commissie*, EU:T:2013:535. Zie ook zaak C-174/02, *Streekgewest Westelijk Noord-Brabant*, EU:C:2005:10; zaak C-526/04, *Laboratoires Boiron*, ECLI:EU:C:2006:528; de gevoegde zaken C-78/90, C-79/90, C-80/90, C-81/90, C-82/90 en C-83/90, *Compagnie commerciale de l'Ouest/Receveur principal des douanes de La Pallice-Port*, EU:C:1992:118; en zaak C-234/99, *Niels Nygård/Svineafgiftsfonden en Ministeriet for Fødevarer*, EU:C:2002:244.

- (b) “ad-hocsteun”: steun die niet op grond van een steunregeling wordt toegekend;
- (c) “steunintensiteit”: het brutosteunbedrag, uitgedrukt als een percentage van de subsidiabele kosten, vóór aftrek van belastingen of andere heffingen;
- (d) “steunregeling”: elk besluit op grond waarvan aan ondernemingen die in het besluit op algemene en abstracte wijze zijn omschreven, individuele steun kan worden toegekend zonder dat hiervoor nog uitvoeringsmaatregelen vereist zijn, en elk besluit op grond waarvan steun die niet aan een specifiek project is gebonden, voor onbepaalde tijd en/of voor een onbepaald bedrag aan één of meer ondernemingen kan worden toegekend;
- (e) “datum van de toekenning van de steun”: de datum waarop de wettelijke aanspraak om steun te ontvangen, krachtens de nationale wettelijke regeling aan de begunstigde wordt verleend;
- (f) “evaluatieplan”: een document dat ten minste de volgende elementen bevat: de doelstellingen van de te evalueren steunregeling; de evaluatievragen; de resultaatindicatoren; de bij het uitvoeren van de evaluatie te hanteren methodiek; de vereisten inzake gegevensverzameling; het voor de evaluatie geplande tijdschema, met onder meer de datum voor het indienen van het eindevaluatierapport; de beschrijving van de onafhankelijke instantie die de evaluatie uitvoert of de criteria die voor de selectie van die instantie zullen worden gebruikt, en de wijze waarop die evaluatie zal worden bekendgemaakt;
- (g) “visserij- en aquacultuurproducten”: de producten in de lijst in bijlage I bij Verordening (EU) nr. 1379/2013 van het Europees Parlement en de Raad²³;
- (h) “visserij- en aquacultuursector”: de economische sector die alle activiteiten voor de productie, verwerking en afzet van visserij- of aquacultuurproducten omvat;
- (i) “brutosubsidie-equivalent”: het bedrag van de steun indien die in de vorm van een subsidie aan de begunstigde was toegekend, vóór aftrek van belastingen of andere heffingen;
- (j) “individuele steun”: ad-hocsteun en steun die aan individuele begunstigten wordt toegekend op grond van een steunregeling;
- (k) “voor een lidstaat zorgwekkende invasieve uitheemse soort”: een invasieve uitheemse soort zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 4, van Verordening (EU) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad²⁴;
- (l) “voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soort”: een invasieve uitheemse soort zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 3, van Verordening (EU) nr. 1143/2014;
- (m) “grote ondernemingen”: ondernemingen die niet aan de in bijlage I bij Verordening (EU) [nieuwe groepsvrijstellingsverordening voor de visserij]²⁵ vastgestelde criteria voldoen;

²³ Verordening (EU) nr. 1379/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 houdende een gemeenschappelijke marktordening voor visserijproducten en aquacultuurproducten, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 1184/2006 en (EG) nr. 1224/2009 van de Raad en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 104/2000 van de Raad (PB L 354 van 28.12.2013, blz. 1).

²⁴ Verordening (EU) nr. 1143/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten (PB L 317 van 4.11.2014, blz. 35).

- (n) “exploitatiesteun”: steun die als doel of gevolg heeft de kaspositie van een onderneming te verbeteren, de productiekosten van een onderneming te verlagen of het inkomen van een onderneming te verhogen, en met name steun die uitsluitend wordt berekend op basis van de geproduceerde of verkochte hoeveelheid, de prijzen van de producten, de geproduceerde eenheden of de productiemiddelen;
 - (o) “ultraperifere gebieden”: de in artikel 349 VWEU genoemde gebieden²⁶;
 - (p) “kleine en middelgrote ondernemingen” (kmo’s): ondernemingen die voldoen aan de criteria van bijlage I bij Verordening (EU) [nieuwe groepsvrijstellingsverordening voor de visserij]²⁷;
 - (q) “onderneming in moeilijkheden”: een onderneming die voldoet aan de criteria in de richtsnoeren van de Commissie voor reddings- en herstructureringssteun aan niet-financiële ondernemingen in moeilijkheden²⁸.
- (31) Naast de onder punt (30) genoemde definities moet in voorkomend geval rekening worden gehouden met de definities van de onder de punten (21), (22) en (27), a, van deze richtsnoeren genoemde respectieve instrumenten, alsook met de in het GVB en het EFMZVA opgenomen definities.

Hoofdstuk 3

3. GEMEENSCHAPPELIJKE BEOORDELINGSBEGINSELEN

- (32) Op grond van artikel 107, lid 3, punt c), VWEU kan de Commissie steun als verenigbaar met de interne markt aanmerken als deze is bedoeld om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid of van bepaalde regionale economieën te vergemakkelijken, mits de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt daardoor niet zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad.
- (33) Om te beoordelen of staatssteun in de visserij- en aquacultuursector als verenigbaar met de interne markt kan worden beschouwd, zal de Commissie bijgevolg nagaan of de steunmaatregel de ontwikkeling van een bepaalde economische activiteit vergemakkelijkt (eerste voorwaarde) en de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt niet zodanig verandert dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad (tweede voorwaarde).
- (34) In dit hoofdstuk geeft de Commissie een toelichting op de manier waarop zij de verenigbaarheidsbeoordeling zal uitvoeren. Dit hoofdstuk bevat de algemene verenigbaarheidsvoorwaarden en, in voorkomend geval, de specifieke voorwaarden voor steunregelingen en aanvullende voorwaarden voor aan te melden individuele steun.

²⁵ [nieuwe groepsvrijstellingsverordening voor de visserij].

²⁶ Guadeloupe, Frans Guyana, Martinique, Mayotte, Réunion, Saint-Martin, de Azoren, Madeira en de Canarische Eilanden (PB C 202 van 7.6.2016, blz. 195).

²⁷ [nieuwe groepsvrijstellingsverordening voor de visserij].

²⁸ Mededeling van de Commissie — Richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun aan niet-financiële ondernemingen in moeilijkheden (PB C 249 van 31.7.2014, blz. 1).

- (35) Bij de in punt (33) bedoelde beoordeling zal de Commissie de volgende aspecten in aanmerking nemen:
- (a) eerste voorwaarde: de steun vergemakkelijkt de ontwikkeling van een economische activiteit:
 - i) vaststelling van de betrokken economische activiteit (afdeling 3.1.1);
 - ii) stimulerend effect: de steun moet het gedrag van de betrokken onderneming of ondernemingen zodanig veranderen dat deze bijkomende activiteiten onderneemt of ondernemen die deze zonder de steun niet zou of zouden uitvoeren, dan wel in beperktere mate zou of zouden uitvoeren (afdeling 3.1.2);
 - iii) de steun is niet in strijd met relevante bepalingen en algemene beginselen van het recht van de Unie (afdeling 3.1.3);
 - (b) tweede voorwaarde: de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt, worden door de steun niet zodanig veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad:
 - i) noodzaak van overheidsmaatregelen: de steun moet zorgen voor een wezenlijke verbetering die de markt zelf niet tot stand kan brengen, door bijvoorbeeld een oplossing te bieden voor marktfalen of door in voorkomend geval iets te doen aan een rechtvaardigheids- of cohesieprobleem (afdeling 3.2.1);
 - ii) geschiktheid van de steun: de voorgenomen steun moet een geschikt beleidsinstrument zijn om de ontwikkeling van de economische activiteit te vergemakkelijken (afdeling 3.2.2);
 - iii) evenredigheid van de steun (steun beperkt tot het noodzakelijke minimum): het steunbedrag en de steunintensiteit moeten beperkt blijven tot het minimum dat nodig is om de onderneming(en) aan te zetten tot de bijkomende investering of activiteit (afdeling 3.2.3);
 - iv) transparantie van de steun: de lidstaten, de Commissie, de marktdeelnemers en het publiek moeten gemakkelijk toegang kunnen krijgen tot alle desbetreffende besluiten en relevante informatie over de op grond van die besluiten toegekende steun (afdeling 3.2.4);
 - v) vermijden van ongewenste negatieve effecten op de mededinging en het handelsverkeer (afdeling 3.2.5);
 - vi) afweging van de positieve en negatieve effecten die steun mogelijk heeft op de mededinging en het handelsverkeer tussen lidstaten (de afwegingstoets) (afdeling 3.2.6).
- (36) De volledige afwegingstoets kan voor bepaalde categorieën steunregelingen verder afhankelijk worden gesteld van de eis dat een evaluatie achteraf wordt uitgevoerd, zoals beschreven in de punten (206) tot en met (209). In dergelijke gevallen kan de Commissie de looptijd van die regelingen beperken (in de regel tot vier jaar of minder), met een mogelijkheid om nadien de verlenging daarvan opnieuw aan te melden.
- (37) Deze algemene verenigbaarheidscriteria gelden voor alle steun op grond van deze richtsnoeren, tenzij in deel I, hoofdstuk 3, afdelingen 3.1 en 3.2, van deze

richtsnoeren afwijkingen zijn vastgesteld wegens specifieke, voor de visserij- en aquacultuursector geldende overwegingen.

3.1. Eerste voorwaarde: de steun vergemakkelijkt de ontwikkeling van een economische activiteit

3.1.1. Ondersteunde economische activiteit

- (38) De Commissie zal op basis van de door de lidstaat verstrekte informatie vaststellen welke economische activiteit door de aangemelde maatregelen zal worden ondersteund.
- (39) De lidstaat moet aantonen dat de steun tot doel heeft de ontwikkeling van de vastgestelde economische activiteit te vergemakkelijken.
- (40) De Commissie is van mening dat steun die wordt toegekend conform deel II, hoofdstuk 1, de ontwikkeling van economische activiteiten in de visserij- en aquacultuursector kan vergemakkelijken, aangezien deze ontwikkeling zonder steun mogelijk niet in dezelfde mate zal plaatsvinden.

Aanvullende voorwaarden voor individueel aan te melden steun op grond van een regeling

- (41) Wanneer steun wordt toegekend voor individueel aan te melden investeringsprojecten op grond van een regeling, moet de steunverlenende autoriteit aantonen dat het geselecteerde project zal bijdragen aan de doelstelling van de regeling en dus aan de doelstellingen van steun in de visserij- en aquacultuursector. Daarvoor moeten de lidstaten zich baseren op de door de steunaanvrager verstrekte informatie, die onder meer een beschrijving van de positieve effecten van de investering moet bevatten.

3.1.2. Stimulerend effect

- (42) Steun in de visserij- en aquacultuursector kan alleen als verenigbaar met de interne markt worden aangemerkt indien deze een stimulerend effect heeft. Een stimulerend effect doet zich voor wanneer de steun het gedrag van de onderneming zodanig verandert dat zij extra activiteiten onderneemt die aan de ontwikkeling van de sector bijdragen en die zij zonder de steun niet, of slechts in beperktere mate of op een andere wijze zou hebben uitgevoerd. De steun mag evenwel niet de kosten subsidiëren van een activiteit die een onderneming sowieso zou hebben verricht, en mag evenmin het normale bedrijfsrisico van een economische activiteit compenseren.
- (43) Tenzij de Uniewetgeving of deze richtsnoeren uitdrukkelijk in uitzonderingen voorzien, wordt eenzijdige staatssteun die louter bedoeld is om de financiële situatie van ondernemingen te verbeteren, maar op geen enkele wijze tot de ontwikkeling van de visserij- en aquacultuursector bijdraagt, en vooral steun die uitsluitend op basis van prijzen, hoeveelheden, productie-eenheden of eenheden van productiemiddelen wordt toegekend, als exploitatiesteun beschouwd, die onverenigbaar is met de interne markt. Voorts heeft dit soort steun, door de aard ervan, waarschijnlijk een verstrend effect op de mechanismen van de gemeenschappelijke marktordening.
- (44) Exploitatiesteun en steun die het halen van verplichte normen vergemakkelijkt, zijn in beginsel onverenigbaar met de interne markt, tenzij in de Uniewetgeving of

in deze richtsnoeren uitdrukkelijk in uitzonderingen is voorzien, en in andere naar behoren gemotiveerde gevallen.

- (45) Steun die wordt verleend in het kader van deel II, hoofdstuk 1 en steun uit hoofde van artikel 46 [nieuwe groepsvrijstellingsverordening voor de visserij] zoals bedoeld in deze richtsnoeren, moet worden beperkt tot het helpen van ondernemingen die in de visserij- en aquacultuursector actief zijn en ondanks hun redelijke inspanningen om die risico's zo veel mogelijk te beperken, tal van moeilijkheden ondervinden. Staatssteun mag er niet toe leiden dat de ondernemingen onnodige risico's nemen. Ondernemingen die actief zijn in de visserij- en aquacultuursector, moeten zelf de gevolgen dragen van onvoorzichtige keuzen met betrekking tot productiemethoden of producten.
- (46) Om de in punt (42) hierboven uiteengezette redenen is de Commissie van oordeel dat de steun voor de begunstigde geen stimulerend effect heeft wanneer het betrokken project of de betrokken activiteit reeds is aangevat vóór het indienen van de steunaanvraag bij de nationale autoriteiten.
- (47) De steunaanvraag moet ten minste het volgende bevatten: de naam van de aanvrager en de grootte van de onderneming, een beschrijving van het project of de activiteit, met vermelding van de locatie en de start- en einddatum, het steunbedrag dat nodig is om het project of de activiteit uit te voeren en de subsidiabele kosten.
- (48) Bovendien moeten grote ondernemingen in de aanvraag de situatie beschrijven zoals die zou zijn als er geen steun zou worden verleend (deze situatie moet worden aangeduid als het nulscenario, het alternatieve project of de alternatieve activiteit) en moeten zij bewijsstukken voorleggen om het in de aanvraag beschreven nulscenario te staven. Deze vereiste geldt niet voor gemeenten die autonome lokale autoriteiten zijn die een jaarlijkse begroting van minder dan 10 miljoen EUR hebben en minder dan 5 000 inwoners tellen.
- (49) Wanneer de steunverlenende autoriteit een aanvraag ontvangt, moet zij het nulscenario op zijn geloofwaardigheid toetsen en bevestigen dat de steun het vereiste stimulerende effect heeft. Een nulscenario is geloofwaardig als het reëel is en verband houdt met factoren die meespeelden in de besluitvorming op het tijdstip waarop de begunstigde het besluit nam ten aanzien van het betrokken project of de betrokken activiteit.
- (50) In afwijking van de punten (46) en (47) wordt steun in de vorm van aan kmo's verleende belastingvoordelen geacht een stimulerend effect te hebben als in het kader van de steunregeling recht op steun wordt verleend op basis van objectieve criteria en zonder verdere uitoefening van discretionaire bevoegdheden door de lidstaat en als de steunregeling is goedgekeurd en in werking is getreden voordat de werkzaamheden in het kader van het gesteunde project of de gesteunde activiteit van start zijn gegaan. Deze laatste vereiste geldt niet in het geval van fiscale vervolgregelingen voor zover de activiteit al onder voorafgaande regelingen in de vorm van belastingvoordelen viel.
- (51) Steun die compenserend van aard is, zoals bedoeld in deel II, hoofdstuk 1, afdelingen 1.1, 1.2 en 1.3, steun die voldoet aan de voorwaarden van deel II, hoofdstuk 2, afdelingen 2.1 en 2.2 en steun ter vergoeding van door beschermde dieren aangerichte schade zoals bedoeld in artikel 46 [nieuwe

groepsvrijstellingsverordening voor de visserij], hoeven geen stimulerend effect te hebben of worden geacht een stimulerend effect te hebben.

Bijkomende voorwaarden voor individueel aan te melden investeringssteun

- (52) Voor individueel aan te melden investeringssteun moet de lidstaat niet alleen aan de in respectievelijk punt (42) en de punten (45) tot en met (50) genoemde voorwaarden voldoen, maar ook duidelijk bewijsmateriaal overleggen waaruit blijkt dat de steun de investeringskeuze werkelijk beïnvloedt. Om een omvattende beoordeling mogelijk te maken, moet de lidstaat niet alleen informatie over het gesteunde project verstrekken, maar ook een uitgebreide beschrijving van het nulscenario waarin de begunstigde van geen enkele overheidsinstantie steun toegekend krijgt.
- (53) De lidstaten wordt gevraagd om authentieke en officiële documenten van de raad van bestuur op te stellen, alsook risicobeoordelingen, met onder meer een beoordeling van de locatiegebonden risico's, financiële rapporten, interne bedrijfsplannen, adviezen van deskundigen en andere studies met betrekking tot het investeringsproject dat ter beoordeling voorligt. Deze documenten moeten betrekking hebben op de periode waarin het besluitvormingsproces met betrekking tot de investering of de locatie ervan plaatsvond. Documenten die informatie bevatten over vraagprognoses, kostenprognoses en financiële prognoses, documenten die aan een investeringscomité worden overgelegd en waarin verschillende investeringsscenario's zijn uitgewerkt, of documenten die aan de financiële instellingen worden verstrekt, kunnen de lidstaten helpen om het stimulerende effect aan te tonen.
- (54) In dit verband kan de winstgevendheid worden beoordeeld aan de hand van methoden die in de betrokken sector gebruikelijk zijn, zoals methoden om de netto contante waarde (NPV)²⁹ van het project, de interne opbrengstvoet (IRR)³⁰ of de gemiddelde *Return on Capital Employed* (ROCE) te beoordelen. De winstgevendheid van het project moet worden vergeleken met normale rendementspercentages die de begunstigde hanteert bij andere vergelijkbare investeringsprojecten. Wanneer die percentages niet beschikbaar zijn, moet de winstgevendheid van het project worden vergeleken met de kapitaalkosten van de onderneming als geheel of met de rendementspercentages die doorgaans in de betrokken sector worden waargenomen.
- (55) Wanneer er geen specifiek nulscenario bekend is, kan worden aangenomen dat er een stimulerend effect is wanneer er een financieringskloof is, d.w.z. wanneer de investeringskosten hoger uitvallen dan de netto contante waarde van de verwachte exploitatiebaten van de investering op basis van een vooraf opgesteld ondernemingsplan.

²⁹ De netto contante waarde (*net present value* — NPV) van een project is het verschil tussen de positieve en de negatieve kasstromen gedurende de levensduur van de investering, contant gemaakt (doorgaans op basis van de kapitaalkosten).

³⁰ De interne opbrengstvoet (*internal rate of return* — IRR) is niet gebaseerd op het boekhoudkundige rendement in een bepaald jaar, maar houdt rekening met de toekomstige kasstromen die de investeerder verwacht te ontvangen over de hele levensduur van de investering. Deze opbrengstvoet wordt omschreven als de disconteringsvoet waarbij de netto contante waarde van de kasstromen nul is.

- (56) Als de steun het gedrag van de begunstigde niet verandert in die zin dat hij tot aanvullende investeringen aanzet, heeft hij geen positieve gevolgen voor de ontwikkeling van de betrokken sector. Daarom wordt steun niet als verenigbaar met de interne markt beschouwd wanneer blijkt dat dezelfde investering ook zonder die steun zou plaatsvinden.

3.1.3. Geen inbreuk op de relevante bepalingen en algemene beginselen van het Unierecht

- (57) Indien een steunmaatregel, de daaraan gekoppelde voorwaarden (zoals de financieringsmethode wanneer die integrerend deel uitmaakt van een dergelijke maatregel) of de activiteit die ermee wordt gefinancierd, leiden tot een schending van het toepasselijke Unierecht, kan de steun niet met de interne markt verenigbaar worden verklaard³¹.
- (58) De lidstaten moeten erop toezien dat alle begunstigden van staatssteunmaatregelen voldoen aan de GVB-voorschriften.
- (59) Een steunaanvraag, of indien geen aanvraag is vereist, een gelijkwaardige handeling, moet als onontvankelijk worden beschouwd indien de in artikel 11, lid 1, van Verordening (EU) 2021/1139 bedoelde bevoegde autoriteit heeft geconstateerd dat de betrokken marktdeelnemer een of meer in dat lid bedoelde inbreuken of strafbare feiten heeft gepleegd of fraude heeft gepleegd als bedoeld in artikel 11, lid 3, van die verordening. De geldende perioden van onontvankelijkheid worden bepaald in de gedelegeerde handelingen die op basis van artikel 11, lid 4, van die verordening worden vastgesteld. Dit beginsel is niet van toepassing op steun die voldoet aan de specifieke voorwaarden van deel II, hoofdstuk 1, afdelingen 1.1, 1.2 en 1.3, van deze richtsnoeren.
- (60) Na het indienen van een steunaanvraag of, indien geen aanvraag is vereist, na een gelijkwaardige handeling moeten de ondernemingen aan de GVB-voorschriften blijven voldoen gedurende de volledige periode van uitvoering van het project en gedurende een periode van vijf jaar nadat de laatste betaling aan de betrokken begunstigde is verricht. In de steunmaatregelen moet uitdrukkelijk worden bepaald dat de begunstigde(n) gedurende die perioden aan de GVB-voorschriften moet(en) voldoen. Indien de bevoegde autoriteit constateert dat een begunstigde tijdens die perioden een of meer in artikel 11, lid 1, van Verordening (EU) 2021/1139 bedoelde inbreuken heeft gepleegd en als gevolg daarvan niet meer in aanmerking komt om steun aan te vragen, moet de steun door de begunstigde worden terugbetaald. Dit beginsel is niet van toepassing op steun die voldoet aan de specifieke voorwaarden van deel II, hoofdstuk 1, afdeling 1.1, van deze richtsnoeren.
- (61) Er wordt geen steun toegekend voor activiteiten die overeenstemmen met niet-subsidiabele concrete acties als omschreven in artikel 13 van Verordening (EU) 2021/1139, tenzij in deze richtsnoeren anders is bepaald.

³¹ Zie bijvoorbeeld zaak C-156/98, Duitsland/Commissie, EU:C:2000:467, punt 78; zaak C-333/07, Société Régie Networks/Rhône-Alpes Bourgogne, EU:C:2008:764, punten 94 tot en met 116; zaak C-594/18 P, Oostenrijk/Commissie, EU:C:2020:742, punt 44; en zaak C-67/09 P, Nuova Agricast/Commissie, EU:C:2010:607, punt 51.

3.2. Tweede voorwaarde: de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt, worden door de steun niet zodanig veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad

- (62) In artikel 107, lid 3, punt c), VWEU is bepaald dat steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid of van bepaalde regionale economieën te vergemakkelijken, als verenigbaar met de interne markt kunnen worden beschouwd mits “de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt daardoor niet zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad”.
- (63) In deze afdeling wordt uiteengezet volgens welke methode de Commissie haar discretionaire bevoegdheid uitoefent bij de beoordeling in het licht van de in punt (35), b, bedoelde tweede voorwaarde van de verenigbaarheidsbeoordeling.
- (64) Elke steunmaatregel veroorzaakt per definitie concurrentievervalsing en beïnvloedt het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig. Om vast te stellen of de verstorende effecten van de steun tot het minimum beperkt blijven, zal de Commissie echter nagaan of de steun noodzakelijk, passend, evenredig en transparant is.
- (65) De Commissie zal dan het verstorende effect van de desbetreffende steun op de mededingings- en handelsvoorwaarden beoordelen. De positieve effecten van de steun zullen dan worden afgewogen tegen de negatieve effecten op de mededinging en het handelsverkeer. Indien de positieve effecten zwaarder wegen dan de negatieve effecten, verklaart de Commissie de steun verenigbaar met de interne markt.
- (66) De vraag of de steun voldoet aan de voorwaarden van de afdelingen 3.2.1 tot en met 3.2.6 van dit hoofdstuk moet worden beoordeeld in de specifieke context van de voorschriften van het GVB en de voorschriften die van toepassing zijn op het EFMZVA.

3.2.1. Noodzaak van overheidsmaatregelen

- (67) Om te kunnen beoordelen of staatssteun noodzakelijk is voor het bereiken van de beoogde doelstelling, moet eerst het probleem in kaart worden gebracht. Staatssteun moet gericht zijn op situaties waar steun kan zorgen voor een wezenlijke ontwikkeling die de markt zelf niet tot stand kan brengen, door bijvoorbeeld een oplossing te bieden voor marktfalen met betrekking tot de betrokken gesteunde activiteit of investering.
- (68) In bepaalde omstandigheden is het inderdaad zo dat staatssteun marktfalen kan corrigeren en zodoende de markten beter laat functioneren en het concurrentievermogen versterkt.
- (69) Voor de toepassing van deze richtsnoeren is de Commissie van mening dat de markt in het geval van steun die aan de specifieke voorwaarden van deel II, hoofdstuk 1, afdelingen 1.1, 1.2 en 1.3, deel II, hoofdstuk 2, afdeling 2.2, en deel I, hoofdstuk 2, afdeling 2.3 voldoet, de verwachte doelstellingen niet zonder overheidsmaatregelen verwezenlijkt. Dergelijke steun wordt dan ook noodzakelijk geacht.

3.2.2. Geschiktheid van de steun

- (70) De voorgenomen steun moet een geschikt beleidsinstrument zijn om de ontwikkeling van de economische activiteit te vergemakkelijken. Steun wordt als onverenigbaar met de interne markt beschouwd als dezelfde positieve bijdrage aan de GVB-doelstellingen kan worden verwezenlijkt met andere, minder verstorende beleidsinstrumenten of andere, minder verstorende vormen van steun. Voor de verwezenlijking van deze doelstellingen zijn er mogelijk andere, meer geschikte instrumenten voorhanden, zoals regulering, marktgebaseerde instrumenten, infrastructuurontwikkeling en verbeteringen in het ondernemingsklimaat.
- (71) De Commissie beschouwt steun die voldoet aan de voorwaarden van deel II, hoofdstuk 1, afdelingen 1.1, 1.2 en 1.3, deel II, hoofdstuk 2, afdeling 2.2, en deel I, hoofdstuk 2, afdeling 2.3, als een geschikt beleidsinstrument. Een steunmaatregel die vergelijkbaar is met een concrete actie die in aanmerking komt voor financiering in het kader van Verordening (EU) 2021/1139, wordt als geschikt beschouwd indien de maatregel voldoet aan de relevante bepalingen van die verordening.
- (72) In alle andere gevallen moet de betrokken lidstaat aantonen dat geen ander, minder verstarend beleidsinstrument voorhanden is.

Geschiktheid ten opzichte van andere vormen van steun

- (73) De steun kan in verschillende vormen worden toegekend. De lidstaat moet er evenwel voor zorgen dat de steun wordt toegekend in de vorm die naar verwachting het minste risico op verstoringen van het handelsverkeer en van de mededinging oplevert.
- (74) De Commissie is van oordeel dat steun die wordt toegekend in de vorm waarin wordt voorzien in deze richtsnoeren of in de respectieve EFMZVA-interventie in overeenstemming met Verordening (EU) 2021/1139, een geschikte vorm van steun is.
- (75) Indien de steun wordt toegekend in een vorm die een direct financieel voordeel oplevert (bv. rechtstreekse subsidies, vrijstellingen of verlagingen van belastingen, socialezekerheidsbijdragen of andere verplichte bijdragen), moet de lidstaat aantonen waarom andere, potentieel minder verstorende vormen van steun, zoals terugbetaalbare voorschotten of vormen van steun die gebaseerd zijn op schuld- of eigenvermogensinstrumenten (bv. leningen tegen verlaagde rente of met rentesubsidie, overheidsgaranties of een andere vorm van kapitaalverschaffing tegen gunstige voorwaarden) minder geschikt zijn.
- (76) Bij de beoordeling van de verenigbaarheid van steun met de interne markt wordt ook rekening gehouden met de toepasselijke voorschriften voor het plaatsen van overheidsopdrachten en de beginselen van transparantie, openheid en non-discriminatie bij de selectie van een dienstverlener.

3.2.3. Evenredigheid van de steun

- (77) Steun in de visserij- en aquacultuursector wordt geacht evenredig te zijn als het steunbedrag per begunstigde beperkt blijft tot het minimum dat nodig is voor het uitvoeren van de gesteunde activiteit.

Maximale steunintensiteiten en maximale steunbedragen

- (78) In de regel gaat de Commissie ervan uit dat steun slechts evenredig is als het steunbedrag niet hoger is dan de subsidiabele kosten.
- (79) Met het oog op voorspelbaarheid en om een gelijk speelveld te garanderen, voorzien deze richtsnoeren in de toepassing van maximale steunintensiteiten.
- (80) Als de subsidiabele kosten juist zijn berekend en de in deel II, hoofdstukken 1 en 2, van deze richtsnoeren vastgestelde maximale steunintensiteiten of maximale steunbedragen in acht worden genomen, wordt het evenredigheids criterium geacht te zijn vervuld.
- (81) Voor een steunmaatregel die vergelijkbaar is met een concrete actie die in aanmerking komt voor financiering in het kader van Verordening (EU) 2021/1139, wordt het beginsel van evenredigheid van de steun als nageleefd beschouwd indien het steunbedrag de in artikel 41, leden 1 tot en met 4, en bijlage III bij Verordening (EU) 2021/1139 vastgestelde maximumintensiteit voor overheidssteun niet overschrijdt.
- (82) De steunverlenende autoriteit moet de maximale steunintensiteit en het maximale steunbedrag berekenen bij de toekenning van de steun. De subsidiabele kosten moeten worden gestaafd met bewijsstukken die duidelijk, specifiek en actueel zijn. De bedragen die voor de berekening van de steunintensiteit of het steunbedrag en de subsidiabele kosten worden gebruikt, moeten de bedragen zijn vóór aftrek van belastingen of andere heffingen.
- (83) De belasting over de toegevoegde waarde (btw) komt niet voor steun in aanmerking, behalve wanneer zij niet terugvorderbaar is uit hoofde van de nationale btw-wetgeving.
- (84) Wordt de steun in een andere vorm dan een subsidie verleend, dan is het steunbedrag het brutosubsidie-equivalent van de steun.
- (85) Steun die in meerdere tranches wordt betaald, wordt gediscoteerd tot de waarde ervan op het tijdstip van de toekenning van de steun. De subsidiabele kosten worden gediscoteerd tot de waarde ervan op het tijdstip van de toekenning van de steun. De rentevoet die voor de discontering wordt gehanteerd, is de disconteringsvoet die op de datum van de toekenning van de steun van toepassing is.
- (86) Wanneer steun wordt toegekend in de vorm van belastingvoordelen, worden de steuntranches gediscoteerd aan de hand van de disconteringsvoeten die gelden op de verschillende tijdstippen waarop de belastingvoordelen beginnen te spelen.
- (87) Met uitzondering van de steun in deel II, hoofdstuk 1, mag steun worden toegekend op basis van de volgende vereenvoudigde kostenopties:
- (a) eenheidskosten;

- (b) vaste bedragen;
 - (c) forfaitaire financiering.
- (88) De steunbedragen moeten worden vastgesteld op een van de hierna genoemde manieren:
- (a) een eerlijke, billijke en controleerbare berekeningsmethode op basis van:
 - i) statistische gegevens, andere objectieve informatie of een deskundige beoordeling; of
 - ii) de geverifieerde historische gegevens van individuele begunstigden; of
 - iii) de toepassing van de gebruikelijke kostenberekeningsmethoden van individuele begunstigden;
 - (b) conform de voorschriften voor de toepassing van overeenkomstige eenheidskosten, vaste bedragen en vaste percentages die van toepassing zijn voor beleidsmaatregelen van de Unie voor soortgelijke soorten concrete acties.
- (89) Met betrekking tot door de EU gefinancierde maatregelen kunnen de subsidiabele kosten worden berekend op basis van de in Verordening (EU) 2021/1060 bedoelde vereenvoudigde kostenopties.
- (90) Bij de beoordeling van de verenigbaarheid van de steun houdt de Commissie rekening met de verzekeringen die de begunstigde van de steun heeft afgesloten of had kunnen afsluiten. Met betrekking tot steun voor het herstel van schade als gevolg van ongunstige weers- en klimaatomstandigheden wordt, om het gevaar van mededingingsverstoring te voorkomen, steun ten belope van de maximale steunintensiteit slechts toegekend aan een onderneming die voor dergelijke schade niet door een verzekering kan worden gedekt. Daarom moeten de begunstigden, om het risicobeheer nog verder te verbeteren, worden aangemoedigd om zich te verzekeren waar dat mogelijk is.

Aanvullende voorwaarden voor individueel aan te melden investeringssteun en investeringssteun voor grote ondernemingen in het kader van aangemelde regelingen

- (91) Als algemene regel geldt dat individueel aan te melden investeringssteun zal worden geacht tot het minimum beperkt te blijven als het steunbedrag overeenstemt met de nettomeerkosten van de tenuitvoerlegging van de investering in het betrokken gebied, vergeleken met het nulscenario waarin geen steun wordt verleend³², met een limiet in de vorm van maximale steunintensiteiten. Ook moeten lidstaten, in het geval van investeringssteun die in het kader van een aangemelde regeling aan grote ondernemingen wordt toegekend, ervoor zorgen dat het steunbedrag tot het minimum beperkt blijft op basis van een “nettomeerkosten”-benadering, met een limiet in de vorm van maximale steunintensiteiten.
- (92) Het steunbedrag mag niet hoger uitkomen dan het minimum dat noodzakelijk is om het project voldoende winstgevend te maken en mag er bijvoorbeeld niet toe

³² Bij het vergelijken van nulscenario's moet de steun met dezelfde factor worden verdisconteerd als de bijbehorende investerings- en nulscenario's.

leiden dat de interne opbrengstvoet (IRR) ervan toeneemt tot boven de normale rendementspercentages die de betrokken onderneming hanteert bij andere vergelijkbare investeringsprojecten, of dat, als deze rendementspercentages niet beschikbaar zijn, de interne opbrengstvoet toeneemt tot boven de kapitaalkosten van de onderneming als geheel of tot boven de rendementspercentages die doorgaans in de betrokken sector worden waargenomen.

- (93) Bij investeringssteun voor grote ondernemingen in het kader van een aangemelde regeling moet de lidstaat ervoor zorgen dat het steunbedrag overeenstemt met de nettomeerkosten van de tenuitvoerlegging van de investering in het betrokken gebied, vergeleken met het nulscenario waarin geen steun wordt verleend. De in punt (92) beschreven methode moet worden gehanteerd, in combinatie met een limiet in de vorm van maximale steunintensiteiten.
- (94) Met betrekking tot individueel aan te melden investeringssteun zal de Commissie nagaan of het steunbedrag hoger uitkomt dan het minimum dat noodzakelijk is om het project voldoende winstgevend te maken, zoals bepaald in punt (92). De berekeningen die voor de analyse van het stimulerende effect worden gebruikt, kunnen ook worden gebruikt om na te gaan of de steun evenredig is. De lidstaat moet de evenredigheid aantonen op grond van documenten als bedoeld in punt (53).
- (95) Deze aanvullende voorwaarden in de punten (91) tot en met (94) gelden niet voor gemeenten die autonome lokale autoriteiten zijn, een jaarlijkse begroting van minder dan 10 miljoen EUR hebben en minder dan 5 000 inwoners tellen, als bedoeld in punt (48) hierboven.

Cumulering van steun

- (96) Steun mag gelijktijdig op grond van meerdere steunregelingen worden toegekend of met ad-hocsteun worden gecumuleerd mits het totale bedrag van de voor een activiteit of een project verleende staatssteun niet groter is dan de in deze richtsnoeren vastgestelde steunintensiteit en steunbedragen.
- (97) Steun voor identificeerbare subsidiabele kosten mag met andere staatssteun worden gecumuleerd, zolang het bij die steun om andere identificeerbare subsidiabele kosten gaat. Steun voor identificeerbare subsidiabele kosten mag slechts met andere staatssteun voor dezelfde geheel of gedeeltelijk overlappende subsidiabele kosten worden gecumuleerd als deze cumulering er niet toe leidt dat de hoogste steunintensiteit of het hoogste steunbedrag die/dat krachtens deze richtsnoeren voor dit soort steun geldt, wordt overschreden.
- (98) Steun zonder identificeerbare subsidiabele kosten in het kader van deze richtsnoeren mag worden gecumuleerd met andere staatssteunmaatregelen voor identificeerbare subsidiabele kosten. Steun zonder identificeerbare subsidiabele kosten mag met andere staatssteun zonder identificeerbare subsidiabele kosten worden gecumuleerd tot de hoogste toepasselijke totale financieringsdrempel die voor de specifieke omstandigheden van elk geval in deze richtsnoeren of andere richtsnoeren inzake staatssteun, een verordening inzake groepsvrijstellingen of een besluit van de Commissie is vastgesteld.
- (99) Staatssteun voor de visserij- en aquacultuursector mag niet worden gecumuleerd met in Verordening (EU) 2021/1139 bedoelde betalingen voor dezelfde

subsidieerbare kosten als die cumulering ertoe zou leiden dat de steunintensiteit of het steunbedrag hoger uitkomt dan deze die in deze richtsnoeren zijn vastgesteld.

- (100) Wanneer centraal door de instellingen, agentschappen, gemeenschappelijke ondernemingen of andere instanties van de Unie beheerde Uniefinanciering die niet direct of indirect onder de controle van de lidstaten staat, wordt gecumuleerd met staatssteun, wordt alleen met deze laatste rekening gehouden om te bepalen of de aanmeldingsdrempels en de maximale steunintensiteiten en -bedragen in acht worden genomen, mits het totale bedrag aan overheidsfinanciering dat voor dezelfde subsidieerbare kosten wordt toegekend, het/de in de toepasselijke regels van het Unierecht vastgestelde gunstigste financieringspercentage(s) niet overschrijdt.
- (101) Steun waarvoor op grond van deze richtsnoeren toestemming wordt verleend, mag niet worden gecumuleerd met de-minimissteun voor dezelfde subsidieerbare kosten indien die cumulering ertoe zou leiden dat de steunintensiteit of het steunbedrag hoger is dan in deze richtsnoeren is vastgesteld.

3.2.4. Transparantie

- (102) De lidstaten moeten zorgen voor de bekendmaking van de volgende informatie in de “*transparency award module*” van de Commissie³³ of op een uitgebreide staatssteunwebsite op nationaal of regionaal niveau:
 - (a) de volledige tekst van de steunregeling en de uitvoeringsbepalingen ervan of de rechtsgrond voor de individuele steun, of een link daarnaar;
 - (b) de identiteit van de steunverlenende autoriteit of autoriteiten;
 - (c) de identiteit van de individuele begunstigden, de vorm en het bedrag van de steun voor elke begunstigde, de datum waarop de steun is toegekend, het soort onderneming (kmo of grote onderneming), de regio (op NUTS 2-niveau) waarin de begunstigde is gevestigd, en de voornaamste economische sector waarin de begunstigde actief is (op NACE-groepsniveau). Van deze vereiste kan ontheffing worden verleend ten aanzien van individuele steun die niet meer bedraagt dan de drempel van 10 000 EUR³⁴.
- (103) Voor steunregelingen in de vorm van belastingvoordelen kan de informatie over het individuele steunbedrag worden verstrekt in de volgende tranches (in miljoen EUR): 0,03-0,5; meer dan 0,5-1; meer dan 1 - 2; meer dan 2.

³³ “De State Aid Transparency — publieke zoekpagina” is beschikbaar op de volgende website: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=nl>

³⁴ De drempel van 10 000 EUR stemt overeen met de drempel voor de publicatie van informatie als opgenomen in artikel 9 van [nieuwe groepsvrijstellingsverordening voor de visserij]. Om de coherentie tussen de verschillende staatssteuninstrumenten voor de visserij- en aquacultuursector te waarborgen, is het passend dat in die verordening en in deze richtsnoeren dezelfde drempel van toepassing is. Met het oog op de bescherming van persoonsgegevens, die in het gedrang kan zijn, staat de vereiste om informatie bekend te maken over individuele steun die meer bedraagt dan de drempelwaarde van 10 000 EUR, in verhouding tot het legitieme doel dat daarmee wordt nagestreefd, met name wat transparantie over het gebruik van overheidsmiddelen betreft.

- (104) Die informatie moet worden bekendgemaakt nadat het besluit tot steunverlening is genomen, moet ten minste tien jaar worden bewaard en moet zonder beperkingen beschikbaar zijn voor het brede publiek³⁵.
- (105) Met het oog op transparantie moeten de lidstaten het nodige doen op het gebied van verslaglegging en herziening als vereist in deel III, afdeling 4, van deze richtsnoeren.

3.2.5. Ongewenste negatieve effecten op mededinging en handelsverkeer

- (106) Steun aan de visserij- en aquacultuursector kan verstoring van de productmarkten veroorzaken. Wil steun verenigbaar zijn met de interne markt, dan moeten de negatieve effecten van de steun op het vlak van verstoringen van de mededinging en beïnvloeding van het handelsverkeer tussen lidstaten tot een minimum worden beperkt of worden vermeden. De Commissie is van oordeel dat wanneer steun voldoet aan de specifieke voorwaarden van deel II, hoofdstuk 1, afdelingen 1.1, 1.2 en 1.3, deel II, hoofdstuk 2, afdeling 2.2, en deel I, hoofdstuk 2, afdeling 2.3, de negatieve effecten op de mededinging en het handelsverkeer in beginsel tot een minimum worden beperkt.
- (107) De lidstaten moeten bewijsmateriaal verschaffen waarmee de Commissie de betrokken productmarkt(en) kan afbakenen, d.w.z. de markt(en) die beïnvloed worden door de gedragsverandering van de begunstigde van de steun. Bij de beoordeling van de negatieve effecten van de steun zal de analyse van de mededingingsverstoringen worden toegespitst op het effect dat de steun in de visserij- en aquacultuursector naar verwachting zal hebben op de mededinging tussen de ondernemingen op de betrokken productmarkten³⁶.
- (108) Ten eerste geldt dat, als de steun gericht en evenredig is en tot de nettomeerkosten beperkt blijft, de negatieve impact ervan wordt afgezwakt en het risico dat de steun de mededinging buitensporig verstoort, minder groot is. Ten tweede moet de Commissie maximale steunintensiteiten of steunbedragen vaststellen. Dit heeft tot doel te beletten dat staatssteun wordt gebruikt voor projecten waar de verhouding tussen het steunbedrag en de subsidiabele kosten als zeer hoog — en zeer waarschijnlijk als verstorend — wordt beschouwd. Algemeen genomen zal het plafond voor de steunintensiteit des te hoger zijn naarmate de positieve effecten die van het gesteunde project mogen worden verwacht, hoger zijn en de verwachte behoefte aan steun hoger is.

³⁵ Deze informatie moet worden bekendgemaakt binnen zes maanden vanaf de datum van de toekenning van de steun (of, voor steun in de vorm van een belastingvoordeel, binnen één jaar na de datum van de belastingaangifte). In het geval van onrechtmatige steun zullen de lidstaten ervoor moeten zorgen dat deze informatie achteraf wordt bekendgemaakt, uiterlijk zes maanden vanaf de datum van het besluit van de Commissie. Deze informatie moet beschikbaar worden gesteld in een formaat waarmee de gegevens kunnen worden doorzocht, opgehaald en gemakkelijk op internet kunnen worden bekendgemaakt, bv. in CSV- of XML-formaat.

³⁶ Een aantal markten zou door de steun kunnen worden getroffen, omdat de gevolgen van de steun mogelijk niet beperkt zijn tot de markt die overeenstemt met de gesteunde activiteit, maar zich ook kunnen uitstrekken tot markten die daarmee zijn verbonden, omdat zij stroomopwaarts, stroomafwaarts of complementair zijn of omdat de begunstigde er reeds op aanwezig is of in de nabije toekomst zou kunnen zijn.

- (109) Maar zelfs als de steun noodzakelijk en evenredig is, kan hij bij de begunstigde nog tot een gedragswijziging leiden die de mededinging verstoort. De kans hiertoe is groter in de visserij- en aquacultuursector, die zich van de andere markten onderscheidt door de specifieke structuur ervan die wordt gekenmerkt door een groot aantal betrokken kleine ondernemingen. Op dergelijke markten is het gevaar voor mededingingsverstoring groot, zelfs wanneer slechts kleine steunbedragen worden toegekend.
- (110) In bepaalde omstandigheden wegen de negatieve effecten duidelijk zwaarder dan de eventuele positieve effecten, zodat steun niet als verenigbaar met de interne markt kan worden beschouwd. Met name kan, overeenkomstig de algemene beginselen van het VWEU, staatssteun niet als met de interne markt verenigbaar worden beschouwd indien de steun discriminerend is in een mate die niet kan worden gerechtvaardigd door het feit dat de steun staatssteun betreft. Zoals toegelicht in deel I, hoofdstuk 3, afdeling 3.1.3, zal de Commissie derhalve een maatregel niet als verenigbaar verklaren indien de maatregel of de daaraan gekoppelde voorwaarden tot een schending van het toepasselijke Unierecht leiden. Dit is met name het geval wanneer bij de verlening van steun aan de begunstigde de verplichting wordt opgelegd om binnenlands geproduceerde goederen of binnenlandse diensten te gebruiken, alsook bij steun die beperkingen stelt aan de mogelijkheden van de begunstigde om de resultaten van onderzoek, ontwikkeling en innovatie in andere lidstaten te exploiteren.
- (111) De Commissie zal geen toestemming geven voor steun voor op derde landen of lidstaten gerichte uitvoergerelateerde activiteiten die rechtstreeks gekoppeld is aan de uitgevoerde hoeveelheden, noch voor steun die afhankelijk wordt gesteld van het gebruik van binnenlandse goederen in plaats van ingevoerde goederen, noch voor steun voor de oprichting en exploitatie van een distributienetwerk of voor de financiering van andere uitgaven in verband met uitvoeractiviteiten. Steun voor de financiering van de kosten van deelname aan handelsbeurzen of van studies of consultancydiensten die noodzakelijk zijn om een nieuw of een bestaand product op een nieuwe markt te introduceren, is in de regel geen exportsteun.

Regelingen voor investeringssteun voor de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten

- (112) Omdat investeringssteun voor ondernemingen die actief zijn in de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, en voor ondernemingen die actief zijn in andere sectoren, bijvoorbeeld in de levensmiddelenverwerkende sector, meestal soortgelijke verstoringen op de mededinging en het handelsverkeer heeft, moeten de algemene overwegingen in het kader van het mededingingsbeleid met betrekking tot de effecten op de mededinging en het handelsverkeer op gelijke wijze gelden voor al deze sectoren. Daarom moeten de in de punten (113) tot en met (123) omschreven voorwaarden worden nageleefd met betrekking tot investeringssteun voor de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten.
- (113) Regelingen voor investeringssteun mogen geen significante verstoringen van de mededinging en het handelsverkeer opleveren. Met name kunnen regelingen, zelfs wanneer verstoringen op een individueel niveau als beperkt kunnen worden beschouwd (mits alle voorwaarden voor investeringssteun zijn vervuld), op cumulatieve basis nog steeds leiden tot sterke niveaus van verstoring. Dit soort

verstoringen kan invloed hebben op afzetmarkten doordat een situatie van overcapaciteit wordt gecreëerd of versterkt of doordat aanzienlijke marktmacht van een aantal begunstigden ontstaat, wordt versterkt of in stand wordt gehouden zodat dit de dynamische prikkels negatief zal beïnvloeden. Steun in het kader van steunregelingen voor investeringen kan ook leiden tot een aanzienlijk verlies aan economische activiteiten in andere gebieden van de interne markt. Als het gaat om een steunregeling voor investeringen die op bepaalde sectoren is gericht, is het risico op dit soort verstoringen zelfs nog meer uitgesproken.

- (114) Daarom moet de betrokken lidstaat aantonen dat eventuele negatieve effecten tot het minimum beperkt zullen zijn, rekening houdende met bijvoorbeeld de omvang van de betrokken projecten, de individuele en gecumuleerde steunbedragen, de verwachte begunstigden en de kenmerken van de beoogde sectoren. Om de Commissie in staat te stellen de te verwachten negatieve effecten te beoordelen, wordt de betrokken lidstaat ertoe aangezet om de effectbeoordelingen waarover hij beschikt, voor te leggen, samen met evaluaties achteraf die voor soortgelijke regelingen zijn uitgevoerd.

Individueel aan te melden investeringssteun voor de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten

- (115) Bij de beoordeling van de negatieve effecten van individuele investeringssteun legt de Commissie bijzondere nadruk op de negatieve effecten met betrekking tot de opbouw van overcapaciteit in krimpende markten, het beletten van markttuitreding en het begrip aanzienlijke marktmacht. Deze negatieve effecten worden in de punten (116) tot en met (123) beschreven, en de positieve effecten van de steun moeten daartegen opwegen.
- (116) Om de potentiële verstoringen van de mededinging en het handelsverkeer te kunnen opsporen en beoordelen, moeten de lidstaten bewijsmateriaal verschaffen waarmee de Commissie de betrokken productmarkten kan afbakenen (d.w.z. de producten die beïnvloed worden door de gedragsverandering van de begunstigde van de steun) en de getroffen concurrenten en afnemers/consumenten kan identificeren. Het betrokken product is in de regel het product waarop het investeringsproject betrekking heeft³⁷. Heeft het project betrekking op een tussenproduct en wordt een aanzienlijk deel van productie niet op de markt afgezet, dan kan het betrokken product het downstreamproduct zijn. De relevante productmarkt omvat het betrokken product en daarmee substitueerbare producten die als dusdanig worden beschouwd hetzij door de consument (wegens de kenmerken van het product, de prijs of het gebruik waarvoor het is bestemd), hetzij door de producent (wegens de flexibiliteit van de productie-installaties).
- (117) De Commissie hanteert diverse criteria om die mogelijke verstoringen te beoordelen, zoals de marktstructuur voor het betrokken product, de prestaties van de markt (krimpende of groeiende markt), de procedure voor de selectie van de begunstigde van de steun, drempels voor toetreding en uittreding en productdifferentiatie.

³⁷ Voor investeringsprojecten die de productie van meerdere, uiteenlopende producten betreffen, moet elk van deze producten worden beoordeeld.

- (118) Het feit dat een onderneming stelselmatig een beroep moet doen op staatssteun, kan een aanwijzing zijn dat de onderneming niet op eigen kracht de concurrentie het hoofd kan bieden of dat zij onterechte voordelen geniet ten opzichte van haar concurrenten.
- (119) De Commissie onderscheidt twee belangrijke bronnen van mogelijke negatieve effecten op productmarkten:
 - (a) gevallen van aanzienlijke capaciteitsverhoging die leidt tot een situatie van overcapaciteit of die een bestaande situatie van overcapaciteit verergert, met name in een krimpende markt; en
 - (b) gevallen waarin de begunstigde van de steun aanzienlijke marktmacht heeft.
- (120) Om te beoordelen of de steun wordt benut voor het creëren of in stand houden van ondoelmatige marktstructuren, zal de Commissie rekening houden met de bijkomende productiecapaciteit die door het project wordt gecreëerd en gaat zij na of het een achterblijvende markt betreft.
- (121) Wanneer de betrokken markt groeit, is er doorgaans minder reden voor bezorgdheid dat de steun dynamische prikkels ongunstig zal beïnvloeden of het verlaten van of de toetreding tot de markt sterk zal belemmeren.
- (122) Meer bezorgdheid is geboden wanneer markten krimpen. De Commissie maakt een onderscheid tussen de gevallen waarin de markt, op lange termijn beschouwd, structureel krimpt (d.w.z. steeds krappere wordt), en de gevallen waarin de betrokken markt relatief krimpt (d.w.z. nog wel groeit, maar een benchmarkgroeipercentage niet overschrijdt).
- (123) Of een markt ontoereikend presteert, wordt in de regel gemeten door een vergelijking te maken met het bbp van de EER in de drie jaar die voorafgaan aan de start van het project (benchmarkpercentage). Om dit te meten kan ook worden gebruikgemaakt van groei prognoses voor de volgende drie tot vijf jaar. Mogelijke indicatoren daarbij zijn de verwachte toekomstige groei van de desbetreffende markt, de hieruit voortvloeiende verwachte capaciteitsbenuttingspercentages, en de waarschijnlijke invloed van de capaciteitstoename op concurrenten wat betreft prijzen en winstmarges.

3.2.6. Afweging van de positieve en negatieve effecten van de steun (afwegingstoets)

- (124) De Commissie beoordeelt of de positieve effecten van de steun zwaarder wegen dan de negatieve effecten op de mededinging en het handelsverkeer. De Commissie zal uitsluitend concluderen dat de steun verenigbaar is met de interne markt wanneer de positieve effecten zwaarder wegen dan de negatieve effecten.
- (125) In gevallen waarin de voorgenomen steun een welomschreven marktfalen niet op passende en evenredige wijze aanpakt, zullen de negatieve verstorende effecten op de mededinging meestal zwaarder wegen dan de positieve effecten van de steun en zal de Commissie dan ook geneigd zijn te concluderen dat de voorgenomen steun onverenigbaar is met de interne markt.
- (126) Voor elke steunmaatregel moet worden bepaald tot welke GVB-doelstellingen deze bijdraagt en moet duidelijk worden aangetoond hoe deze bijdrage zal worden geleverd zonder dat andere GVB-doelstellingen daardoor in het gedrang komen. Zoals is bepaald in artikel 2 van Verordening (EU) nr. 1380/2013, moet het GVB

er onder meer voor zorgen dat de activiteiten in het kader van de visserij en de aquacultuur uit ecologisch oogpunt langdurig duurzaam zijn en worden beheerd op een manier die strookt met de doelstellingen om voordelen te realiseren op economisch en sociaal gebied en op het gebied van werkgelegenheid alsmede bij te dragen tot de beschikbaarheid van voedselvoorraden (zie punt (5) van deze richtsnoeren).

- (127) In beginsel is de Commissie, gezien de positieve effecten op de ontwikkeling van de visserij- en aquacultuursector, van mening dat als steun voldoet aan de voorwaarden van deel II, hoofdstuk 1 en hoofdstuk 2, afdeling 2.2 en deel I, hoofdstuk 2, afdeling 2.3, het negatieve effect op de mededinging en het handelsverkeer tussen lidstaten tot het minimum is beperkt.
- (128) Waar het steun betreft die wordt gefinancierd uit het EFMZVA of die wordt gefinancierd uit de begroting van de Unie, zal de Commissie de daaraan verbonden positieve effecten als vaststaand beschouwen.
- (129) Daarnaast kan de Commissie in voorkomend geval rekening houden met de vraag of de voorgenomen steun andere positieve effecten met zich brengt. Indien dergelijke andere positieve effecten overeenkomen met de effecten die zijn vervat in beleidslijnen van de Unie, bijvoorbeeld de Europese Green Deal, de “van boer tot bord”-strategie³⁸, het actieplan voor een circulaire economie³⁹, de biodiversiteitsstrategie⁴⁰, het EU-actieplan: “Verontreiniging van lucht, water en bodem naar nul”⁴¹, de strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering⁴², energie-efficiëntie, het initiatief in de mededeling “De digitale toekomst van Europa vormgeven”⁴³, dan zal de op deze beleidsgebieden van de Unie afgestemde voorgenomen steun worden geacht dergelijke bredere positieve effecten met zich te brengen.
- (130) Wanneer steun wordt toegekend ten behoeve van investeringen, besteedt de Commissie bijzondere aandacht aan de vraag of de activiteit als ecologisch duurzaam kan worden aangemerkt overeenkomstig artikel 3 van

³⁸ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — Een “van boer tot bord”-strategie voor een eerlijk, gezond en milieuvriendelijk voedselsysteem (COM(2020) 381 final).

³⁹ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — Een nieuw actieplan voor een circulaire economie — Voor een schoner en concurrerender Europa (COM(2020) 98 final).

⁴⁰ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030 — De natuur terug in ons leven brengen (COM(2020) 380 final).

⁴¹ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — Route naar een gezonde planeet voor iedereen — EU-actieplan — Verontreiniging van lucht, water en bodem naar nul (COM(2021) 400 final).

⁴² Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — Een EU-strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering (COM(2013) 216 final).

⁴³ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — De digitale toekomst van Europa vormgeven (COM(2020) 67 final).

Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad⁴⁴, met inbegrip van de inachtneming van het beginsel “geen ernstige afbreuk doen”.

DEEL II

STEUNCATEGORIEËN

Hoofdstuk 1

STEUN VOOR RISICO- EN CRISISBEHEER

1.1. Steun voor het herstel van schade als gevolg van natuurrampen of buitengewone gebeurtenissen

- (131) De Commissie beschouwt steun voor het herstel van schade als gevolg van natuurrampen en buitengewone gebeurtenissen als verenigbaar met de interne markt overeenkomstig artikel 107, lid 2, punt b), VWEU, mits deze steun voldoet aan de beginselen van deel I, hoofdstuk 3, en aan de specifieke voorwaarden van de onderhavige afdeling.
- (132) De in artikel 107, lid 2, punt b), VWEU gehanteerde begrippen “natuurramp” en “buitengewone gebeurtenis” vormen een uitzondering op het in artikel 107, lid 1, VWEU neergelegde algemene verbod op staatssteun in de interne markt. De Commissie heeft zich bijgevolg steeds op het standpunt gesteld dat deze begrippen op restrictieve wijze moeten worden geïnterpreteerd. Dit standpunt is bekrachtigd door het Hof van Justitie van de Europese Unie⁴⁵.
- (133) Tot dusverre heeft de Commissie op het gebied van staatssteun aan de visserij- en aquacultuursector aanvaard dat buitengewoon zware stormen en overstromingen, met name overstromingen als gevolg van rivieren of meren die buiten hun oevers treden, als natuurramp kunnen worden aangemerkt. Bovendien is het op grond van Verordening (EU) [nieuwe groepsvrijstellingsverordening voor de visserij] mogelijk om ook voor de volgende soorten natuurrampen een groepsvrijstelling te verlenen: aardbevingen, lawines, grondverschuivingen, overstromingen, tornado's, orkanen, vulkaanuitbarstingen en natuurbranden van natuurlijke oorsprong.
- (134) Buiten de visserij- en aquacultuursector heeft de Commissie onder meer de volgende buitengewone gebeurtenissen als zodanig erkend: oorlog, binnenlandse ordeverstoringen, stakingen alsmede, zij het met enige restricties en afhankelijk van de omvang ervan, ernstige industriële en nucleaire ongevallen en branden die tot wijdverspreide verliezen leiden. Een uitbraak van een dierziekte of een plantenplaag wordt doorgaans niet als een buitengewone gebeurtenis aangemerkt. In specifieke gevallen met betrekking tot de visserij- en aquacultuursector heeft de Commissie echter de zeer wijdverspreide uitbraak van een nieuwe dierziekte wel als een buitengewone gebeurtenis erkend.

⁴⁴ Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2020 betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/2088 (PB L 198 van 22.6.2020, blz. 13).

⁴⁵ Zie zaak C-73/03, Spanje/Commissie, ECLI:EU:C:2004:711, punt 36; en de gevoegde zaken C-346/03 en C-529/03, Giuseppe Atzeni e.a., ECLI:EU:C:2006:130, punt 79.

- (135) De Commissie blijft voorstellen tot toekenning van steun overeenkomstig artikel 107, lid 2, punt b), VWEU van geval tot geval beoordelen, met inachtneming van haar vroegere praktijk ter zake.
- (136) Voor steun in het kader van deze afdeling gelden de volgende aanvullende voorwaarden:
- (a) de bevoegde autoriteit van de lidstaat heeft de gebeurtenis formeel als natuurramp of buitengewone gebeurtenis erkend; en
 - (b) er is een rechtstreeks oorzakelijk verband tussen de natuurramp of buitengewone gebeurtenis en de schade die de onderneming heeft geleden.
- (137) Zo nodig kunnen de lidstaten vooraf criteria vaststellen op basis waarvan de in punt (136), a, bedoelde formele erkenning wordt geacht te zijn verleend.
- (138) De steun moet rechtstreeks aan de betrokken onderneming worden betaald of aan een producentengroepering of -organisatie waarvan de onderneming lid is. Wanneer de steun aan een producentengroepering of -organisatie wordt betaald, mag het steunbedrag niet hoger zijn dan het steunbedrag waarvoor die onderneming in aanmerking komt.
- (139) Steunregelingen moeten binnen drie jaar na de datum van de gebeurtenis worden ingesteld en de steun moet binnen vier jaar na die datum worden betaald. Voor specifieke natuurrampen of buitengewone gebeurtenissen zal de Commissie haar toestemming geven voor afzonderlijk aangemelde steun die in naar behoren gerechtvaardigde gevallen van deze regel afwijkt, bijvoorbeeld wegens de aard en/of omvang van de gebeurtenis of omdat de schade pas later is opgetreden of nog steeds aanhoudt.
- (140) Om snel crisisbeheer te vergemakkelijken, zal de Commissie toestemming verlenen voor ex-antekadersteunregelingen om schade te vergoeden die wordt veroorzaakt door uitzonderlijk zware stormen, overstromingen, aardbevingen, lawines, grondverschuivingen, tornado's, orkanen, vulkaanuitbarstingen en natuurbranden van natuurlijke oorsprong, mits duidelijk wordt aangegeven onder welke voorwaarden steun kan worden toegekend. In zulke gevallen moeten de lidstaten voldoen aan de rapportageverplichting die is vastgesteld in punt (218).
- (141) Steun die wordt toegekend voor het herstel van schade als gevolg van andere, niet in punt (133) vermelde soorten natuurrampen en voor het herstel van schade als gevolg van buitengewone gebeurtenissen, moet afzonderlijk bij de Commissie worden aangemeld.
- (142) De subsidiabele kosten zijn de kosten van de schade die als rechtstreeks gevolg van de natuurramp of de buitengewone gebeurtenis is ontstaan, zoals getaxeerd door een openbare autoriteit, een door de steunverlenende autoriteit erkende onafhankelijke deskundige of een verzekeringsonderneming.
- (143) Bij de schade kan het gaan om:
- (a) materiële schade aan activa (zoals gebouwen, uitrusting, machines, voorraden en productiemiddelen); en
 - (b) inkomensverlies als gevolg van de volledige of gedeeltelijke vernietiging van de visserij- of de aquacultuurproductie of de voor die productie gebruikte middelen.
- (144) De schade moet worden berekend op het niveau van de individuele begunstigde.

- (145) De materiële schade moet worden berekend op basis van de reparatiekosten of de economische waarde van de betrokken activa vóór de natuurramp of de buitengewone gebeurtenis. Het schadebedrag mag niet groter zijn dan de reparatiekosten of de daling van de billijke marktwaarde als gevolg van de natuurramp of de buitengewone gebeurtenis, dat wil zeggen het verschil tussen de waarde van de activa onmiddellijk vóór en onmiddellijk na de natuurramp of de buitengewone gebeurtenis.
- (146) Het inkomensverlies moet worden berekend door:
- (a) de hoeveelheid visserij- en aquacultuurproducten die is geproduceerd in het jaar van de natuurramp of de buitengewone gebeurtenis, of in elk volgend jaar waarin de weerslag van de volledige of gedeeltelijke vernietiging van de productiemiddelen voelbaar was, vermenigvuldigd met de in dat jaar verkregen gemiddelde verkoopprijs,
af te trekken van
 - (b) de gemiddelde jaarlijkse hoeveelheid visserij- en aquacultuurproducten die is geproduceerd in de drie jaren voorafgaand aan de natuurramp of de buitengewone gebeurtenis, of het gemiddelde van drie van de vijf jaren voorafgaand aan de natuurramp of de buitengewone gebeurtenis, de hoogste en de laagste productie niet meegerekend, vermenigvuldigd met de gemiddelde verkregen verkoopprijs.
- (147) Dat bedrag mag worden verhoogd met andere kosten die de begunstigde wegens de natuurramp of de buitengewone gebeurtenis heeft gemaakt en moet worden verlaagd met de kosten die wegens de natuurramp of buitengewone gebeurtenis niet zijn gemaakt en anders wel door de begunstigde zouden zijn gemaakt.
- (148) De Commissie accepteert mogelijk ook andere methoden voor de berekening van de schade op voorwaarde dat deze methoden representatief zijn, niet gebaseerd zijn op abnormaal hoge vangsten of opbrengsten en geen aanleiding geven tot overcompensatie van begunstigten.
- (149) De steun en de eventuele andere betalingen ter vergoeding van de schade, met inbegrip van betalingen in het kader van verzekeringspolissen, moeten beperkt blijven tot 100 % van de subsidiabele kosten.

1.2. Steun voor het herstel van schade als gevolg van ongunstige weers- en klimaatomstandigheden

- (150) De Commissie beschouwt steun voor het herstel van schade als gevolg van ongunstige weers- en klimaatomstandigheden als verenigbaar met de interne markt overeenkomstig artikel 107, lid 3, punt c), VWEU, mits deze steun voldoet aan de beginselen van deel I, hoofdstuk 3, en aan de specifieke voorwaarden van de onderhavige afdeling.
- (151) Steun voor het herstel van schade als gevolg van ongunstige weers- en klimaatomstandigheden wordt beschouwd als een geschikt instrument om ondernemingen te helpen bij het herstel na dergelijke schade en om de ontwikkeling van economische activiteiten te vergemakkelijken, zonder dat daardoor de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt zodanig

veranderen dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad, mits aan de voorwaarden van de onderhavige afdeling is voldaan.

- (152) In afwijking van punt (150) wordt steun die vergelijkbaar is met steun behorende tot de categorie steun voor onderlinge fondsen als bedoeld in artikel 20 van Verordening (EU) [nieuwe groepsvrijstellingsverordening voor de visserij], door de Commissie beoordeeld in het kader van deel I, afdeling 2.3, van deze richtsnoeren.
- (153) Tot dusverre heeft de Commissie op het gebied van staatssteun aan de visserij- en aquacultuursector aanvaard dat stormen, windstoten die buitengewoon hoge golven veroorzaken, hevige en aanhoudende regen, overstromingen alsmede over een langere periode aanhoudende uitzonderlijk hoge watertemperaturen als ongunstige weers- en klimaatomstandigheden kunnen worden aangemerkt. Daarnaast is het overeenkomstig Verordening (EU) [nieuwe groepsvrijstellingsverordening voor de visserij] mogelijk om een groepsvrijstelling toe te kennen voor de volgende soorten ongunstige weersomstandigheden: vorst, stormen, hagel, ijs, hevige en aanhoudende regen en ernstige droogte.
- (154) De Commissie blijft voorstellen tot toekenning van steun voor het herstel van schade als gevolg van ongunstige weers- en klimaatomstandigheden van geval tot geval beoordelen, met inachtneming van haar vroegere praktijk ter zake.
- (155) Voor steun in het kader van deze afdeling gelden de volgende aanvullende voorwaarden:
 - (a) de schade als gevolg van ongunstige weers- of klimaatomstandigheden moet meer dan 30 % van de gemiddelde jaaromzet bedragen, berekend op basis van de drie kalenderjaren of het gemiddelde van drie van de vijf jaren voorafgaand aan de ongunstige weers- of klimaatomstandigheden, waarbij de hoogste en de laagste waarde niet worden meegerekend;
 - (b) er moet een rechtstreeks oorzakelijk verband bestaan tussen de ongunstige weers- of klimaatomstandigheden en de schade die de onderneming heeft geleden;
 - (c) in het geval van verliezen als gevolg van ongunstige weers- of klimaatomstandigheden die kunnen worden gedekt uit in het kader van Verordening (EU) 2021/1139 gefinancierde onderlinge fondsen, moeten de lidstaten rechtvaardigen waarom zij van plan zijn steun toe te kennen veeleer dan een financiële vergoeding te betalen uit een dergelijk onderling fonds.
- (156) De steun moet rechtstreeks aan de betrokken onderneming worden betaald of aan een producentengroepering of -organisatie waarvan de onderneming lid is. Wanneer de steun aan een producentengroepering of -organisatie wordt betaald, mag het steunbedrag niet hoger zijn dan het steunbedrag waarvoor die onderneming in aanmerking komt.
- (157) Steunregelingen met betrekking tot ongunstige weers- en klimaatomstandigheden moeten worden ingesteld binnen drie jaar na de datum waarop deze omstandigheden zich hebben voorgedaan. De steun moet binnen vier jaar na die datum worden betaald.
- (158) Om snel crisisbeheer te vergemakkelijken, zal de Commissie toestemming verlenen voor ex-antekadersteunregelingen om schade als gevolg van ongunstige

weers- en klimaatomstandigheden te vergoeden, mits duidelijk wordt aangegeven onder welke voorwaarden steun kan worden toegekend. In zulke gevallen moeten de lidstaten voldoen aan de rapportageverplichting die is vastgesteld in punt (218).

- (159) Steun die wordt toegekend voor het herstel van schade als gevolg van andere, niet in punt (153) vermelde soorten ongunstige weers- en klimaatomstandigheden, moet afzonderlijk bij de Commissie worden aangemeld.
- (160) De subsidiabele kosten zijn de kosten van de schade die als een rechtstreeks gevolg van de ongunstige weers- of klimaatomstandigheden is ontstaan, zoals getaxeerd door een openbare autoriteit, een door de steunverlenende autoriteit erkende onafhankelijke deskundige of een verzekeringsonderneming.
- (161) Bij de schade kan het gaan om:
 - (a) materiële schade aan activa (zoals gebouwen, vaartuigen, uitrusting, machines, voorraden en productiemiddelen); en
 - (b) inkomensverlies als gevolg van de volledige of gedeeltelijke vernietiging van de visserij- of de aquacultuurproductie of de voor die productie gebruikte middelen.
- (162) De schade moet worden berekend op het niveau van de individuele begunstigde.
- (163) In het geval van materiële schade aan activa moet de schade een productieverlies tot gevolg hebben dat meer dan 30 % van de gemiddelde jaaromzet bedraagt, berekend op basis van de drie kalenderjaren of het gemiddelde van drie van de vijf jaren voorafgaand aan de ongunstige weers- of klimaatomstandigheden, waarbij de hoogste en de laagste waarde niet worden meegerekend.
- (164) De materiële schade moet worden berekend op basis van de reparatiekosten of de economische waarde van de betrokken activa vóór de ongunstige weers- of klimaatomstandigheden. Het schadebedrag mag niet groter zijn dan de reparatiekosten of de daling van de billijke marktwaarde als gevolg van de ongunstige weers- of klimaatomstandigheden, dat wil zeggen het verschil tussen de waarde van de activa onmiddellijk vóór en onmiddellijk na de ongunstige weers- of klimaatomstandigheden.
- (165) Het inkomensverlies moet worden berekend door:
 - (a) de hoeveelheid visserij- en aquacultuurproducten die is geproduceerd in het jaar van de ongunstige weers- of klimaatomstandigheden of in elk volgend jaar waarin de weerslag van de volledige of gedeeltelijke vernietiging van de productiemiddelen voelbaar was, vermenigvuldigd met de in dat jaar verkregen gemiddelde verkoopprijs,
af te trekken van
 - (b) de gemiddelde jaarlijkse hoeveelheid visserij- en aquacultuurproducten die is geproduceerd in de drie jaar voorafgaand aan de ongunstige weers- of klimaatomstandigheden of het gemiddelde van drie van de vijf jaren voorafgaand aan de ongunstige weers- of klimaatomstandigheden, de hoogste en de laagste productie niet meegerekend, vermenigvuldigd met de gemiddelde verkregen verkoopprijs.
- (166) Dat bedrag mag worden verhoogd met andere kosten die de begunstigde wegens de ongunstige weers- of klimaatomstandigheden heeft gemaakt en moet worden verlaagd met de kosten die wegens de ongunstige weers- of

klimaatomstandigheden niet zijn gemaakt en anders wel door de begunstigde zouden zijn gemaakt.

- (167) De Commissie accepteert mogelijk ook andere methoden voor de berekening van de schade op voorwaarde dat deze methoden representatief zijn, niet gebaseerd zijn op abnormaal hoge vangsten of opbrengsten en geen aanleiding geven tot overcompensatie van begunstigten.
- (168) De steun en de eventuele andere betalingen ter vergoeding van de schade, met inbegrip van betalingen in het kader van verzekeringspolissen, moeten beperkt blijven tot 100 % van de subsidiabele kosten.

1.3. Steun voor de kosten van preventie, bestrijding en uitroeiing van dierziekten in de aquacultuur en van voor de Unie of voor een lidstaat zorgwekkende invasieve uitheemse soorten

- (169) De Commissie zal steun voor de kosten van preventie, bestrijding en uitroeiing van dierziekten in de aquacultuur en van voor de Unie of voor een lidstaat zorgwekkende invasieve uitheemse soorten, aanmerken als verenigbaar met de interne markt krachtens artikel 107, lid 3, punt c), VWEU, als die steun voldoet aan het bepaalde in deel I, hoofdstuk 3, en de specifieke voorwaarden van de onderhavige afdeling.
- (170) Steun voor de kosten van preventie, bestrijding en uitroeiing van dierziekten in de aquacultuur en van voor de Unie of voor een lidstaat zorgwekkende invasieve uitheemse soorten wordt beschouwd als een geschikt instrument om ondernemingen te helpen de risico's als gevolg van die dreigingen aan te pakken en om de ontwikkeling van economische activiteiten te vergemakkelijken, zonder dat daardoor de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt zodanig veranderen dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad, mits aan de voorwaarden van de onderhavige afdeling is voldaan.
- (171) In afwijking van punt (169) wordt steun die vergelijkbaar is met steun behorende tot de categorie steun voor maatregelen op het gebied van diergezondheid en dierenwelzijn als bedoeld in artikel 39 van Verordening (EU) [nieuwe groepsvrijstellingsverordening voor de visserij], door de Commissie beoordeeld in het kader van deel I, afdeling 2.3, van deze richtsnoeren.
- (172) Steun in het kader van deze afdeling mag slechts worden toegekend:
 - (a) met betrekking tot ziekten en plagen van voor de Unie of voor een lidstaat zorgwekkende invasieve uitheemse soorten waarvoor wettelijk, bestuursrechtelijk of administratief vastgestelde Unie- of nationale voorschriften gelden; en
 - (b) als onderdeel van:
 - (i) een openbaar programma op het niveau van de Unie of op nationaal of regionaal niveau ter preventie, bestrijding of uitroeiing van dierziekten of plagen van invasieve uitheemse soorten; of
 - (ii) door de bevoegde nationale autoriteit opgelegde noodmaatregelen; of

(iii) maatregelen die zijn gericht op de uitroeiing of indamming van (voor de Unie zorgwekkende) invasieve uitheemse soorten overeenkomstig Verordening (EU) nr. 1143/2014.

- (173) De in punt (172), b, bedoelde programma's en maatregelen moeten een beschrijving bevatten van de betrokken preventie-, bestrijdings- of uitroeingsmaatregelen.
- (174) De steun mag geen betrekking hebben op maatregelen waarvoor in de Uniewetgeving is bepaald dat de kosten daarvan door de begunstigde moeten worden gedragen, tenzij deze steunmaatregelen volledig worden bekostigd uit de opbrengsten van aan de begunstigden opgelegde verplichte heffingen.
- (175) De steun moet rechtstreeks aan de betrokken onderneming worden betaald of aan een producentengroepering of -organisatie waarvan de onderneming lid is. Wanneer de steun aan een producentengroepering of -organisatie wordt betaald, mag het steunbedrag niet hoger zijn dan het steunbedrag waarvoor die onderneming in aanmerking komt.
- (176) Er mag geen individuele steun worden toegekend wanneer wordt geconstateerd dat de ziekte of de plaag van voor de Unie of voor een lidstaat zorgwekkende invasieve uitheemse soorten met opzet of door nalatigheid van de begunstigde werd veroorzaakt.
- (177) Wat dierziekten betreft, mag de steun worden toegekend voor ziekten bij waterdieren als bedoeld in artikel 5, lid 1, van Verordening (EU) 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad⁴⁶, voor ziekten als bedoeld in de Gezondheidscode voor waterdieren van de Wereldorganisatie voor diergezondheid⁴⁷, of voor zoönosen bij waterdieren die zijn vermeld in bijlage III, punt 2, bij Verordening (EU) 2021/690 van het Europees Parlement en de Raad⁴⁸.
- (178) Steun mag ook worden toegekend voor opkomende dierziekten die voldoen aan de voorwaarden van artikel 6, lid 2, van Verordening (EU) 2016/429, indien:
 - (a) de dierziekte schade heeft veroorzaakt die de drempelwaarde overschrijdt van minstens 30 % van de gemiddelde jaarlijkse productie of het gemiddelde jaarlijkse inkomen in de voorafgaande drie jaar of het gemiddelde van drie van de voorafgaande vijf jaren, de hoogste en de laagste productie en het hoogste en het laagste inkomen niet meegerekend; en
 - (b) de begunstigden een verzekering hebben afgesloten of financiële bijdragen aan door de betrokken lidstaat erkende onderlinge fondsen hebben betaald voor ten minste 50 % van hun gemiddelde jaarlijkse productie of van hun gemiddelde jaarlijkse productiegerelateerde inkomen en voor de dierziekten die statistisch

⁴⁶ Verordening (EU) 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende overdraagbare dierziekten en tot wijziging en intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van diergezondheid ("diergezondheidswetgeving") (PB L 84 van 31.3.2016, blz. 1).

⁴⁷ Zie <https://www.oie.int/en/what-we-do/standards/codes-and-manuals/aquatic-code-online-access/>

⁴⁸ Verordening (EU) 2021/690 van het Europees Parlement en de Raad van 28 april 2021 tot vaststelling van een programma voor de interne markt, het concurrentievermogen van ondernemingen, met inbegrip van kleine en middelgrote ondernemingen, het gebied van planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders, en Europese statistieken (programma voor de interne markt), en tot intrekking van de Verordeningen (EU) nr. 99/2013, (EU) nr. 1287/2013, (EU) nr. 254/2014, en (EU) nr. 652/2014 (PBL 153 van 3.5.2021, blz. 1).

het vaakst voorkomen in de betrokken lidstaat of regio waarvoor een verzekering is afgesloten.

- (179) De steunregelingen moeten worden ingesteld binnen drie jaar na de datum waarop de door de dierziekte of de plaag van voor de Unie of voor een lidstaat zorgwekkende invasieve uitheemse soorten veroorzaakte kosten of schade zijn ontstaan. De steun moet binnen vier jaar na die datum worden betaald. Deze voorwaarden zijn niet van toepassing op kosten die worden gemaakt voor preventieve doeleinden als bedoeld in punt (181).
- (180) Om snel crisisbeheer te vergemakkelijken, zal de Commissie toestemming verlenen voor ex-antekadersteunregelingen, mits duidelijk wordt aangegeven onder welke voorwaarden steun kan worden toegekend. In zulke gevallen moeten de lidstaten voldoen aan de rapportageverplichting die is vastgesteld in punt (218).
- (181) De steun kan dienen voor de financiering van de volgende subsidiabele kosten, ook voor preventieve doeleinden:
 - (a) gezondheidscontroles, analyses, tests en andere screeningmaatregelen;
 - (b) de aankoop, opslag, toediening of distributie van vaccins, geneesmiddelen en stoffen voor de behandeling van dieren;
 - (c) de aanschaf, opslag, inzet en distributie van beschermingsproducten of uitrusting ter bestrijding van plagen van voor de Unie of voor een lidstaat zorgwekkende invasieve uitheemse soorten;
 - (d) het slachten, ruimen en vernietigen van dieren;
 - (e) het vernietigen van dierlijke producten en van met die dieren verband houdende producten;
 - (f) het reinigen en ontsmetten van de onderneming en van apparatuur;
 - (g) de schade die is ontstaan als gevolg van het slachten, ruimen of vernietigen van dieren, dierlijke producten en met die dieren verband houdende producten.
- (182) De steun in verband met de in punt (181), a, bedoelde subsidiabele kosten moet in natura worden verleend en aan de aanbieder van gezondheidscontroles, analyses, tests en andere screeningmaatregelen worden betaald.
- (183) Bij steun voor het herstel van schade als gevolg van een dierziekte of een plaag van voor de Unie of voor een lidstaat zorgwekkende invasieve uitheemse soorten als bedoeld in punt (181), g, mag de vergoeding uitsluitend worden berekend op basis van:
 - (a) de marktwaaarde van de dieren die zijn geslacht of geruimd of zijn gestorven, of de producten die zijn vernietigd:
 - (i) als gevolg van de dierziekte of de plaag van voor de Unie of voor een lidstaat zorgwekkende invasieve uitheemse soorten;
 - (ii) als zij niet door de dierziekte of plaag van voor de Unie of voor een lidstaat zorgwekkende invasieve uitheemse soorten waren getroffen;
 - (iii) op basis van de marktwaaarde die zij hadden net voordat het vermoeden van de dierziekte of plaag ontstond of werd bevestigd;

- (b) de inkomensverliezen ten gevolge van quarantaineverplichtingen en moeilijkheden bij het herbevolken.
- (184) Op dat bedrag moeten de kosten in mindering worden gebracht die wegens de dierziekte of plaag van voor de Unie of voor een lidstaat zorgwekkende invasieve uitheemse soorten niet zijn gemaakt en anders wel door de begunstigde zouden zijn gemaakt, alsook de inkomsten als gevolg van de verkoop van producten die verband houden met de dieren die zijn geslacht, geruimd of vernietigd met het oog op preventie of uitroeiing.
- (185) In uitzonderlijke en naar behoren gemotiveerde gevallen kan de Commissie instemmen met andere kosten die zijn gemaakt als gevolg van dierziekten in de aquacultuur of een plaag van voor de Unie of voor een lidstaat zorgwekkende invasieve uitheemse soorten.
- (186) De steun en de eventuele andere betalingen die de begunstigde voor dezelfde subsidiabele kosten ontvangt, waaronder betalingen op grond van andere nationale of Uniemaatregelen of in het kader van een verzekeringspolis of onderlinge fondsen, mogen niet meer bedragen dan 100 % van de subsidiabele kosten.

Hoofdstuk 2

STEUN IN ULTRAPERIFERE GEBIEDEN

2.1. Exploitatiesteun in ultraperifere gebieden

- (187) Exploitatiesteun in ultraperifere gebieden is verenigbaar met de interne markt krachtens artikel 107, lid 3, punt a), VWEU, als die steun voldoet aan het bepaalde in deel I, hoofdstuk 3, de voorwaarden van de onderhavige afdeling en de voor die gebieden geldende specifieke bepalingen.
- (188) Deze afdeling heeft betrekking op exploitatiesteun in ultraperifere gebieden als bedoeld in artikel 349 VWEU die, krachtens artikel 10, lid 4, van Verordening (EU) 2021/1139, tot doel heeft de beperkingen te verlichten die specifiek zijn voor die gebieden als gevolg van de afgelegen ligging, het insulaire karakter, de kleine oppervlakte, een moeilijk reliëf en klimaat en de economische afhankelijkheid van enkele producten, welke factoren door hun blijvende en cumulatieve karakter de ontwikkeling van deze gebieden ernstig schaden. Bij de toepassing van deze afdeling neemt de Commissie in voorkomend geval de samenhang tussen de exploitatiesteun en de EFMZVA-maatregelen voor het betrokken gebied in aanmerking, alsook de effecten op de mededinging en het handelsverkeer in zowel de betrokken gebieden als in andere delen van de Unie.
- (189) De steun uit hoofde van deze afdeling mag niet verder gaan dan wat nodig is ter verlichting van de gevolgen van de specifieke beperkingen waarmee de ultraperifere gebieden als gevolg van hun isolement, insulaire ligging en ultraperifere karakter worden geconfronteerd.

- (190) De uit die specifieke beperkingen voortvloeiende subsidiabele kosten moeten worden berekend op basis van de in Gedelegeerde Verordening (EU) 2021/1972 van de Commissie⁴⁹ genoemde criteria.
- (191) Om overcompensatie te voorkomen, moet de betrokken lidstaat rekening houden met andere soorten overheidsmaatregelen, met inbegrip van, in voorkomend geval, de compensatie van de extra kosten van de marktdeelnemers voor het vissen, het kweken, de verwerking en de afzet van bepaalde visserij- en aquacultuurproducten van de ultraperifere gebieden, die overeenkomstig artikel 24 en de artikelen 35 tot en met 37 van Verordening (EU) 2021/1139 wordt betaald.
- (192) De steun en de eventuele andere betalingen die de begunstigde voor dezelfde subsidiabele kosten ontvangt, moeten beperkt blijven tot 100 % van de subsidiabele kosten.

2.2. Steun voor de vernieuwing van de vissersvloot in ultraperifere gebieden

- (193) De Commissie zal steun voor de vernieuwing van de vissersvloot in ultraperifere gebieden aanmerken als verenigbaar met de interne markt krachtens artikel 107, lid 3, punt a), VWEU, indien de steun voldoet aan de beginselen van deel I, hoofdstuk 3, de voorwaarden van de onderhavige afdeling en de specifieke bepalingen die op die gebieden van toepassing zijn.
- (194) Deze afdeling is van toepassing op steun voor de vernieuwing van de vissersvloot in ultraperifere gebieden als bedoeld in artikel 349 VWEU die is bedoeld om bij te dragen aan kosten met betrekking tot de aankoop van een nieuw vissersvaartuig dat in een ultraperifeer gebied zal worden geregistreerd.
- (195) Steun in het kader van deze afdeling mag slechts worden toegekend indien:
 - (a) het nieuwe vissersvaartuig voldoet aan de nationale en Unievoorschriften inzake hygiëne, gezondheid, veiligheid en arbeidsomstandigheden aan boord van vissersvaartuigen en inzake de kenmerken van vissersvaartuigen; en
 - (b) de begunstigde op de datum waarop de steun wordt aangevraagd, zijn hoofdregistratie in het ultraperifere gebied heeft waar het nieuwe vaartuig zal worden ingeschreven.
- (196) Op de datum van de toekenning van de steun moet uit het meest recente verslag dat vóór die datum overeenkomstig artikel 22, leden 2 en 3, van Verordening (EU) nr. 1380/2013 is opgesteld (het “nationaal verslag”), blijken dat de vangstcapaciteit en de vangstmogelijkheden van het vlootsegment van het ultraperifere gebied waarvan het nieuwe vaartuig deel zal uitmaken, in evenwicht zijn.
- (197) Er kan geen steun worden verleend indien het nationaal verslag, en met name de beoordeling van het evenwicht in dat verslag, niet is opgesteld op basis van de biologische en economische indicatoren en indicatoren voor het vaartuiggebruik

⁴⁹ Gedelegeerde Verordening (EU) 2021/1972 van de Commissie van 11 augustus 2021 tot aanvulling van Verordening (EU) 2021/1139 van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en tot wijziging van Verordening (EU) 2017/1004 door de vaststelling van de criteria voor de berekening van de extra kosten van de marktdeelnemers voor het vissen, het kweken, de verwerking en de afzet van bepaalde visserij- en aquacultuurproducten uit de ultraperifere gebieden (PB L 402 van 15.11.2021, blz. 1).

die zijn opgenomen in de in artikel 22, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1380/2013 bedoelde gemeenschappelijke richtsnoeren⁵⁰.

- (198) Voor de verlening van steun op grond van deze afdeling moet derhalve aan de volgende voorwaarden worden voldaan:
- (a) de betrokken lidstaat moet het nationaal verslag uiterlijk op 31 mei van jaar N bij de Commissie hebben ingediend;
 - (b) uit het nationaal verslag moet blijken dat de vangstcapaciteit en de vangstmogelijkheden van het vlootsegment waarvan het nieuwe vaartuig deel zal uitmaken, in evenwicht zijn;
 - (c) steunaanvragen die tussen 1 juni van jaar N en 31 mei van jaar N+1 bij de nationale autoriteiten zijn ingediend, moeten worden beoordeeld aan de hand van het nationaal verslag van jaar N; en
 - (d) de conclusie van het nationaal verslag van jaar N, en met name de hierin vervatte beoordeling van het evenwicht, mag niet door de Commissie in twijfel zijn getrokken.
- (199) Voor de toepassing van punt (198), d, geldt dat de in het nationaal verslag vervatte beoordeling van het evenwicht geacht wordt in twijfel te zijn getrokken indien de Commissie uiterlijk op 31 maart van jaar N+1 een brief van die strekking naar de betrokken lidstaat stuurt op basis van artikel 22, lid 4, van Verordening (EU) nr. 1380/2013. Indien op die datum geen brief is verstuurd, of indien in de brief het in het nationaal verslag vervatte evenwicht niet wordt betwist, dan kan de betrokken lidstaat overgaan tot het verlenen van steun.
- (200) De betrokken lidstaat mag de steun op basis van het nationaal verslag van jaar N uitsluitend verlenen tot de indiening van het volgende nationaal verslag op uiterlijk 31 mei van jaar N+1.
- (201) De in bijlage II bij Verordening (EU) nr. 1380/2013 vastgestelde vangstcapaciteitsmaxima van elke lidstaat en van elk vlootsegment van de ultraperifere gebieden mogen op geen enkel moment worden overschreden, rekening houdend met een mogelijke verlaging van die maxima uit hoofde van artikel 22, lid 6, van die verordening. De toevoeging aan een vloot van nieuwe capaciteit die is aangekocht met steun, moet worden uitgevoerd met inachtneming van deze capaciteitsmaxima en mag er niet toe leiden dat deze worden overschreden.
- (202) De steun mag niet afhankelijk worden gesteld van de aankoop van het nieuwe vaartuig bij een bepaalde scheepswerf.
- (203) De maximale steunintensiteit mag niet meer dan 60 % van de totale subsidiabele kosten bedragen voor vaartuigen met een lengte over alles van minder dan 12 meter, niet meer dan 50 % van de totale subsidiabele kosten voor vaartuigen met een lengte over alles van 12 meter of meer en minder dan 24 meter, en niet meer dan 25 % van de totale subsidiabele kosten voor vaartuigen met een lengte over alles van 24 meter en meer.

⁵⁰

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad — Richtsnoeren voor de analyse van het evenwicht tussen vangstcapaciteit en vangstmogelijkheden volgens artikel 22 van Verordening (EU) nr. 1380/2013 van het Europees Parlement en de Raad inzake het gemeenschappelijk visserijbeleid (COM(2014) 545 final).

- (204) Het met steun aangekochte vaartuig moet vanaf de datum van de toekenning van de steun ten minste 15 jaar geregistreerd blijven in het ultraperifere gebied en moet gedurende die periode al zijn vangsten aanlanden in een ultraperifeer gebied. Indien niet aan die voorwaarde wordt voldaan, moet de steun worden terugbetaald met een bedrag dat in verhouding staat tot de periode of de omvang van de niet-naleving.

DEEL III

PROCEDURELE AANGELEGENHEDEN

1. Maximale looptijd van de steunregelingen en evaluatie

- (205) De Commissie verleent slechts toestemming voor steunregelingen van beperkte duur. De looptijd van de steunregelingen mag in beginsel niet langer zijn dan zeven jaar.
- (206) Als verdere garantie dat de verstoringen van de mededinging en het handelsverkeer beperkt blijven, kan de Commissie eisen dat voor bepaalde regelingen een beperking in de tijd geldt van doorgaans tot vier jaar of minder, en dat een in punt (36) bedoelde evaluatie achteraf wordt uitgevoerd. Er zullen evaluaties achteraf worden uitgevoerd voor regelingen waarvan de potentiële verstoringen van de mededinging zeer groot zijn, d.w.z. dat deze regelingen de mededinging aanzienlijk kunnen beperken of verstoren als de tenuitvoerlegging daarvan niet tijdig wordt doorgelicht.
- (207) Gezien de doelstellingen van de evaluatie achteraf en om de lidstaten geen onevenredige lasten ten aanzien van kleinere steunbedragen op te leggen, geldt deze verplichting tot het verrichten van een evaluatie achteraf uitsluitend voor steunregelingen waarvoor een groot steunbudget is uitgetrokken, die nieuwe kenmerken bevatten of wanneer aanzienlijke veranderingen van de markt, de technologie of de regelgeving worden verwacht. De evaluatie achteraf moet door een van de steunverlenende autoriteit onafhankelijke deskundige worden uitgevoerd op basis van een gemeenschappelijke methode, en moet openbaar worden gemaakt. De lidstaten moeten, samen met de steunregeling, een ontwerp-evaluatieplan aanmelden, dat integrerend deel zal uitmaken van de beoordeling van de regeling door de Commissie.
- (208) De evaluatie achteraf moet tijdig bij de Commissie worden ingediend om haar in staat te stellen de eventuele verlenging van de steunregeling te beoordelen, en in elk geval zodra de regeling is afgelopen. Bij een eventuele latere steunmaatregel met een soortgelijke doelstelling moet met de uitkomsten van de evaluatie achteraf rekening worden gehouden.
- (209) In het geval van steunregelingen die alleen wegens hun grote budget worden uitgesloten van het toepassingsgebied van een verordening inzake groepsvrijstellingen, zal de Commissie de verenigbaarheid daarvan met de interne markt uitsluitend op basis van het evaluatieplan beoordelen.

2. Toepassing van de richtsnoeren

- (210) De Commissie past deze richtsnoeren toe voor de beoordeling van alle steun die bedoeld is om op of na 1 januari 2023 te worden toegekend, ongeacht de datum waarop deze wordt aangemeld.
- (211) Individuele steun die op basis van een goedgekeurde steunregeling wordt toegekend en die bij de Commissie wordt aangemeld uit hoofde van een verplichting om dergelijke steun individueel aan te melden, wordt beoordeeld op basis van de richtsnoeren die van toepassing zijn op de goedgekeurde steunregeling.
- (212) Onrechtmatig toegekende steun wordt beoordeeld op basis van de ten tijde van de toekenning van de steun geldende richtsnoeren. Individuele steun die in het kader van een onrechtmatige steunregeling wordt verleend, wordt beoordeeld op grond van de richtsnoeren die op het tijdstip van de individuele steunverlening van toepassing zijn op de onrechtmatige steunregeling.
- (213) De in 2015 vastgestelde richtsnoeren voor het onderzoek van staatssteun in de visserij- en aquacultuursector⁵¹ worden ingetrokken en zijn na 31 december 2022 niet meer van toepassing, behalve voor de in de punten (211) en (212) bedoelde gevallen.

3. Voorstellen voor dienstige maatregelen

- (214) Overeenkomstig artikel 108, lid 1, VWEU stelt de Commissie de lidstaten voor om hun bestaande steunregelingen te wijzigen zodat deze uiterlijk op 30 juni 2023 aan de onderhavige richtsnoeren voldoen.
- (215) De Commissie verzoekt de lidstaten om uiterlijk twee maanden na de datum van bekendmaking van deze richtsnoeren in het *Publicatieblad van de Europese Unie* hun uitdrukkelijke en onvoorwaardelijke instemming met de in deze richtsnoeren bedoelde dienstige maatregelen mee te delen.
- (216) De Commissie neemt aan dat lidstaten die binnen de gestelde termijn niet hun uitdrukkelijke en onvoorwaardelijke instemming geven, het niet eens zijn met de voorgestelde maatregelen. Wanneer een lidstaat het niet eens is met de voorgestelde maatregelen, volgt de Commissie de procedure van artikel 23, lid 2, van Verordening (EU) 2015/1589 van de Raad.

4. Verslaggeving en monitoring

- (217) De Commissie herinnert de lidstaten aan hun verplichting om op grond van artikel 26 van Verordening (EU) 2015/1589 van de Raad en de artikelen 5, 6 en 7 van Verordening (EG) nr. 794/2004 van de Commissie⁵² een jaarverslag aan de Commissie toe te zenden.

⁵¹ Mededeling van de Commissie — Richtsnoeren voor het onderzoek van staatssteun in de visserij- en aquacultuursector (PB C 217 van 2.7.2015, blz. 1).

⁵² Verordening (EG) nr. 794/2004 van de Commissie van 21 april 2004 tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 659/1999 van de Raad tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 93 van het EG-Verdrag (PB L 140 van 30.4.2004, blz.1).

- (218) Het jaarverslag moet onder meer meteorologische gegevens over soort, tijdstip, relatieve grootte en plaats voor de in deel II, afdelingen 1.1 en 1.2, bedoelde omstandigheden bevatten, alsmede gegevens over de in deel II, hoofdstuk 1, afdeling 1.3, bedoelde dierziekten en plagen van invasieve uitheemse soorten. De in dit punt genoemde rapportageverplichting geldt alleen voor ex-antekadersteunregelingen.
- (219) De Commissie behoudt zich het recht voor van geval tot geval om aanvullende inlichtingen over bestaande steunregelingen te verzoeken als dit nodig is om haar in staat te stellen aan haar verantwoordelijkheden ingevolge artikel 108, lid 1, VWEU te voldoen.
- (220) De lidstaten moeten gedetailleerde dossiers over al hun steunmaatregelen bijhouden. Die dossiers moeten alle informatie bevatten die nodig is om na te gaan of is voldaan aan de voorwaarden van deze richtsnoeren met betrekking tot, in voorkomend geval, subsidiabiliteit en steunintensiteit. Deze dossiers moeten worden bijgehouden gedurende tien jaar vanaf de datum van de toekenning van de steun en moeten op verzoek aan de Commissie worden voorgelegd.

5. Herziening

- (221) De Commissie kan te allen tijde besluiten deze richtsnoeren te herzien of te wijzigen wanneer dat noodzakelijk is om redenen die verband houden met het mededingingsbeleid, met andere beleidsgebieden van de Unie, met internationale verplichtingen of met marktontwikkelingen, of om een andere gerechtvaardigde reden.